

Tirsdag den 15. november 2016 (D)

1

16. møde

Tirsdag den 15. november 2016 kl. 13.00

Dagsorden

1) Fortsættelse af forespørgsel nr. F 2 [afstemning]:

Forespørgsel til beskæftigelsesministeren og udlændinge-, integrations- og boligministeren om konsekvenser af kontanthjælpsloft, 225-timersregel og integrationsydelse.

Af Finn Sørensen (EL) m.fl.

(Anmeldelse 05.10.2016. Omtryk 11.10.2016. Fremme 11.10.2016. Forhandling 08.11.2016. Forslag til vedtagelse nr. V 6 af Finn Sørensen (EL), Torsten Gejl (ALT) og Karsten Hønge (SF). Forslag til vedtagelse nr. V 7 af Leif Lahn Jensen (S) og Sofie Carsten Nielsen (RV). Forslag til vedtagelse nr. V 8 af Marlene Harpsøe (DF), Hans Andersen (V), Joachim B. Olsen (LA) og Rasmus Jarlov (KF)).

2) Fortsættelse af forespørgsel nr. F 7 [afstemning]:

Forespørgsel til energi-, forsynings- og klimaministeren om fremtidige klimapolitiske initiativer.

Af Jens Joel (S), Mikkel Dencker (DF), Thomas Danielsen (V), Søren Egge Rasmussen (EL), Carsten Bach (LA), Christian Poll (ALT), Andreas Steenberg (RV), Pia Olsen Dyhr (SF) og Mette Abildgaard (KF).

(Anmeldelse 26.10.2016. Fremme 28.10.2016. Forhandling 10.11.2016. Forslag til vedtagelse nr. V 9 af Jens Joel (S), Søren Egge Rasmussen (EL), Christian Poll (ALT), Martin Lidegaard (RV) og Pia Olsen Dyhr (SF)).

3) 1. behandling af lovforslag nr. L 63:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. (Tidspunkt for skift af dagpengesats for unge under 25 år og ph.d.-studerendes ret til arbejdsløshedsdagpenge).

Af beskæftigelsesministeren (Jørn Neergaard Larsen).

(Fremsættelse 09.11.2016).

4) 1. behandling af lovforslag nr. L 64:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsmiljø, lov om arbejdsskadesikring, lov om udstationering af lønmodtagere m.v. samt lov om ændring af lov om udstationering af lønmodtagere m.v. (Ændring af organisering og finansiering af arbejdsmarkedets parter arbejdsmiljøindsats m.v.).

Af beskæftigelsesministeren (Jørn Neergaard Larsen).

(Fremsættelse 09.11.2016).

5) 1. behandling af lovforslag nr. L 58:

Forslag til lov om de gymnasiale uddannelser.

Af ministeren for børn, undervisning og ligestilling (Ellen Trane Nørby).

(Fremsættelse 09.11.2016).

6) 1. behandling af lovforslag nr. L 59:

Forslag til lov om ændring af lov om institutioner for almen- og erhvervsrettet uddannelse og forskellige andre love. (Indførelse af folkeskolens afgangseksamen, adgangskrav til erhvervsuddannelserne samt ændringer som følge af lovgivning om de gymnasiale uddannelsers indhold m.v.).

Af ministeren for børn, undervisning og ligestilling (Ellen Trane Nørby).

(Fremsættelse 09.11.2016).

Kl. 13:00

Meddelelser fra formanden

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Mødet er åbnet.

I dag er der følgende anmeldelser – og vi skal lige have lidt ro i salen:

Udlændinge-, integrations- og boligministeren (Inger Støjberg):

Lovforslag nr. L 82 (Forslag til lov om ændring af udlændingeloven og kildeskatteloven. (Opholdstilladelse med henblik på ansættelse på forskningscenteret European Spallation Source i Sverige, europæiske forskningsinfrastrukturkonsortiers anvendelse af skatteordningen for udenlandske forskere og nøglemedarbejdere m.v.)).

Carolina Magdalene Maier (ALT) og Rasmus Nordqvist (ALT):

Beslutningsforslag nr. B 23 (Forslag til folketingsbeslutning om at gøre det etiske kodeks mod deling af krænkende materiale obligatorisk på landets ungdomsuddannelser og i grundskolens udskoling).

Titlerne på de anmeldte sager vil fremgå af www.folketingstidende.dk (jf. ovenfor).

Det første punkt på dagsordenen er:

1) Fortsættelse af forespørgsel nr. F 2 [afstemning]:

Forespørgsel til beskæftigelsesministeren og udlændinge-, integrations- og boligministeren om konsekvenser af kontanthjælpsloft, 225-timersregel og integrationsydelse.

Af Finn Sørensen (EL) m.fl.

(Anmeldelse 05.10.2016. Omtryk 11.10.2016. Fremme 11.10.2016. Forhandling 08.11.2016. Forslag til vedtagelse nr. V 6 af Finn Sørensen (EL), Torsten Gejl (ALT) og Karsten Hønge (SF). Forslag til vedtagelse nr. V 7 af Leif Lahn Jensen (S) og Sofie Carsten Nielsen

(RV). Forslag til vedtagelse nr. V 8 af Marlene Harpsøe (DF), Hans Andersen (V), Joachim B. Olsen (LA) og Rasmus Jarlov (KF)).

Kl. 13:01

Afstemning

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Forhandlingen er sluttet, og vi går til afstemning om de fremsatte forslag til vedtagelse. Der foreligger tre forslag.

Der stemmes først om forslag til vedtagelse nr. V 8 af Marlene Harpsøe (DF), Hans Andersen (V), Joachim B. Olsen (LA) og Rasmus Jarlov (KF), og der kan stemmes.

Har alle stemt?

[Afstemningen slutter].

For stemte 54 (DF, V, LA og KF), imod stemte 53 (S, EL, ALT, RV og SF), hverken for eller imod stemte 0.

Forslag til vedtagelse nr. V 8 er vedtaget.

Herefter er forslag til vedtagelse nr. V 6 af Finn Sørensen (EL), Torsten Gejl (ALT) og Karsten Hønge (SF) samt forslag til vedtagelse nr. V 7 af Leif Lahn Jensen (S) og Sofie Carsten Nielsen (RV) bortfaldet.

Hermed er forespørgslen afsluttet.

Det næste punkt på dagsordenen er:

2) Fortsættelse af forespørgsel nr. F 7 [afstemning]:

Forespørgsel til energi-, forsynings- og klimaministeren om fremtidige klimapolitiske initiativer.

Af Jens Joel (S), Mikkel Dencker (DF), Thomas Danielsen (V), Søren Egge Rasmussen (EL), Carsten Bach (LA), Christian Poll (ALT), Andreas Steenberg (RV), Pia Olsen Dyhr (SF) og Mette Abildgaard (KF).

(Anmeldelse 26.10.2016. Fremme 28.10.2016. Forhandling 10.11.2016. Forslag til vedtagelse nr. V 9 af Jens Joel (S), Søren Egge Rasmussen (EL), Christian Poll (ALT), Martin Lidegaard (RV) og Pia Olsen Dyhr (SF)).

Kl. 13:02

Afstemning

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Forhandlingen er sluttet, og vi går til afstemning om det fremsatte forslag til vedtagelse.

Der stemmes om forslag til vedtagelse nr. V 9 af Jens Joel (S), Søren Egge Rasmussen (EL), Christian Poll (ALT), Martin Lidegaard (RV) og Pia Olsen Dyhr (SF), og der kan stemmes.

Har alle stemt? Jeg bliver nødt til snart at afslutte afstemningen.

Altså, det går jo ikke, det her! Har alle stemt nu? Der er nogle, der siger, at vi skal stemme nej – har vi stemt nej? (*Munterhed*). Det skal jo helst gå rigtigt til, selv om man ikke kan blive ved med at trække tiden ud.

[Afstemningen slutter.]

For stemte 54 (S, EL, ALT, RV, SF og 1 (LA) (ved en fejl)), imod stemte 55 (DF, V, LA og KF), hverken for eller imod stemte 0.

Forslag til vedtagelse nr. V 9 er forkastet.

Det næste punkt på dagsordenen er:

3) 1. behandling af lovforslag nr. L 63:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. (Tidspunkt for skift af dagpengesats for unge under 25 år og ph.d.-studerendes ret til arbejdsløshedsdagpenge).

Af beskæftigelsesministeren (Jørn Neergaard Larsen).

(Fremsættelse 09.11.2016).

Kl. 13:05

Forhandling

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Der skal være ro i salen! Der er slet ikke ro i salen, og vi skal have den første ordfører på. Vær venlig at få ro i salen. (*Formanden ringer med klokken*). Jeg udsætter mødet om et øjeblik, hvis ikke der bliver ro i salen. Vi skal have respekt for den første ordfører – og det gælder alle. Jeg udsætter mødet lige om et øjeblik. Hvis ikke man er rolig i salen, bliver mødet udsat i 5 minutter. Det her duer simpelt hen ikke; der skal være respekt for ordførerne.

Værsgo til hr. Leif Lahn Jensen, Socialdemokratiet.

Kl. 13:06

(Ordfører)

Leif Lahn Jensen (S):

Tak for det, formand. Lad os nu bare sige det, som det er: Dagpenge-reglerne blev ikke så enkle, som vi gerne ville have haft dem. Det skal vi altid løbende arbejde med fortsat at have fokus på, samtidig med at vi sikrer, at reglerne understøtter en digital sagsbehandling. Derfor skal vi i samarbejde med a-kasserne lave de ændringer, der er nødvendige, og derfor er det glædeligt, at AK-Samvirke har peget på den første del af forslaget, som vi behandler i dag.

Unge under 25, der bliver omfattet af ungeregler, og som enten går ned eller op i sats, skal følge den nye månedsbaserede model. Det betyder, at de, som rammer ungereglen og går ned i ydelse, fremover vil vente til efter den 1. i kommende måned og dermed have flere penge måneden ud. De, som går op i ydelse, vil også skulle vente til den 1. i kommende måned og vil derfor have færre penge måneden ud. Det betyder dog, at man følger andre grupper som værnepligtige, andre unge, der går fra at være forsørger til ikkeforsørger eller omvendt, og dimittender. Det betyder også, at a-kasserne ikke skal operere med to satser i en måned, men kun skal nøjes med en og dermed opnå den effektiviseringsgevinst, som er så vigtig.

Den næste del i dette lovforslag er en tilretning af noget, som ikke er meningen med dagpengesystemet. Et medlem, som deltager i uddannelse, anses som udgangspunkt for ikke at stå til rådighed for arbejdsmarkedet, og derfor er hovedreglen, at man ikke kan få dagpenge, hvis man deltager i uddannelse. Ph.d.-studiet er som udgangspunkt et fuldtidsstudie, hvor der ikke er ret til SU. Ph.d.-studerende ansættes i overenskomstmæssig stilling som ph.d.-stipendiat med mulighed for optjening af dagpengeret. Det forventes, at den ph.d.-studerende færdiggør sin ph.d. under eksempelvis den 3-årige ansættelseperiode. Når man ikke det, kan der ikke ske forlængelse af ansættelsesperioden, men der kan så indgås aftale med den ph.d.-studerende og uddannelsesinstitutionen om, at studiet gennemføres for den studerendes egen regning, herunder at studiet kan færdiggøres som deltidstudie, og i den periode kan den studerende så modtage dagpenge.

Forslaget går ud på, at man ikke kan fortsætte sit studie, fordi man skal stå til rådighed og skal kunne møde i et forløb med dags varsel for at modtage dagpenge ligesom alle andre dagpengeberettigede i det her land. Man kan dog stadig færdiggøre det i dagpengeperioden eller i fritiden, bare man står til rådighed og følger de regler, der er. Vi synes, det er både ret og rimeligt og håber, at det vil få flere til at blive færdige med stipendiet inden for ansættelsesperioden.

Vi har dog sikret os, at pengene bliver i dagpengesystemet og vil kunne bruges af arbejdsgruppen, der sidder og arbejder med dagpengesystemet for selvstændige og ansatte, og som forventes færdig i 2017. Derfor er det ikke en besparelse, der skal bruges andre steder, men nogle penge, der bliver i dagpengesystemet, og det er vi i Socialdemokratiet rigtig godt tilfredse med, og derfor og af de andre grunde støtter vi forslaget.

Kl. 13:09

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak til ordføreren. Der er lige en kort bemærkning fra fru Eva Flyvholm, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 13:09

Eva Flyvholm (EL):

Jeg vil gerne høre ordføreren om den sidste del, der handler om de ph.d.-studerende. Det bekymrer nemlig mig. Som jeg ser det, giver det de ph.d.-studerende dårligere mulighed for at få færdiggjort deres uddannelse, når man gør det vanskeligere at få dagpenge. Det her er, som jeg ser det, en meget indskrænket brug. Jeg kunne godt lige tænke mig at høre ordføreren redegøre for, på hvilke måder han mener at man stadig væk kan blive ved med at modtage dagpenge som ph.d.-studerende. Sådan lød det næsten. Det er ikke sådan, jeg opfatter det her forslag.

Kl. 13:10

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 13:10

Leif Lahn Jensen (S):

Man kan selvfølgelig stille spørgsmål under udvalgsbehandlingen. Jeg opfatter det sådan, at hvis man ikke har afleveret afhandlingen og man ikke er længere er tilknyttet det studie, så kan man, selv om man får dagpenge, lave det i fritiden og aflevere afhandlingen senere. Det gør selvfølgelig, at man stadig skal stå til rådighed, og det gør også, at man skal tage de jobs, der er, ligesom alle andre arbejdsløse.

Kl. 13:10

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Fru Eva Flyvholm.

Kl. 13:10

Eva Flyvholm (EL):

Man kan sige, at det allerede er sådan, at du skal stå til rådighed for arbejdsmarkedet. Men her kommer nogle meget, meget strenge krav ind om, at det skal være efter kl. 4 og alt muligt andet, som reelt vil gøre, tror jeg, at mange ikke kan leve op til at få dagpenge. Så hvis det i løbet af udvalgsbehandlingen kommer frem, at det her vil gøre det umuligt for rigtig mange ph.d.-studerende at få dagpenge, vil Socialdemokratiet så genoverveje støtten til det her forslag?

Kl. 13:11

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Ordføreren.

Leif Lahn Jensen (S):

Nej, det vil vi ikke. Vi synes, det er ret og rimeligt. Man har haft en 3-årig ansættelsesperiode inden for det her ph.d.-studie, og bagefter får man bare dagpengene. Som jeg også sagde i talen, håber jeg på, at endnu flere vil blive færdige på grund af det her. Flere vil måske skynde sig, og jeg kan også godt frygte, at der måske er flere, fordi man kan få dagpenge, der venter. Jeg håber, at flere får det gjort inden for de 3 år. Det mener jeg skulle være muligt. Og hvis det ikke lykkes, er det stadig væk ikke umuligt efter de nye regler at aflevere afhandlingen. Det kan man altså stadig væk, og man kan samtidig få dagpenge, hvis man gør det i fritiden.

Kl. 13:11

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det, og tak til ordføreren. Så er det hr. Bent Bøgsted, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 13:11

(Ordfører)

Bent Bøgsted (DF):

Tak, formand. Det her lovforslag indeholder jo, som der er blevet sagt, to ting. Den ene er netop det med skift af dagpengesats for unge under 25 år, altså at man i den måned, hvor man måske går op på en højere sats, fortsætter på den sats, man har haft, indtil måneds-skiftet, og det samme er tilfældet, hvis man skal ned på en lavere sats fra en højere sats, altså at man fortsætter måneden ud på den sats, man har haft. Det er en administrativ lettelse for a-kasserne, for det har været lidt tungt at administrere, og det støtter Dansk Folkeparti selvfølgelig.

Hvad angår det andet punkt om ph.d.-studerende, er det jo sådan, at man som ph.d.-studerende kan få et stipendiat på 3 år og ansættelse med løn til at lave sit ph.d.-studie i, og det burde være rimeligt, at man kan nå at lave det på 3 år. Der kan selvfølgelig være nogle, der måske har taget lidt let på det, og som måske har arbejdet lidt mere og ikke har haft tid til studiet, og så kunne det være rart at fortsætte på dagpenge. Men det er jo ikke det, der er meningen med et stipendiat, for det er, at man skal færdiggøre det på de 3 år. Det, det så går ud på, er, at man, hvis man ikke har færdiggjort det på de 3 år, ikke kan få dagpenge, mens man studerer, men at man godt kan få dagpenge og studere i sin fritid, og det vil sige, at man skal stå til rådighed for arbejdsmarkedet, og at man skal tage det job, der kommer, og at man også skal være klar til at blive sendt ud i en jobaktivering og deltage i en jobindsats for at komme i arbejde. Det er ret og rimeligt, og i Dansk Folkeparti mener vi også sagtens at man kan studere i sin fritid, hvis man mangler lidt. Men som hovedregel burde man være færdig efter de 3 år og dermed også være klar til at påbegynde sit arbejde.

Pengene bliver så brugt til den arbejdsgruppe, der skal se på atypiske ansættelser, selvstændige og honorarlønnede, for at finde en løsning på, hvordan man sikrer dagpengesystemet for dem, og det er vi også helt indforstået med i Dansk Folkeparti. Men som sagt har vi lidt svært ved at se, hvorfor man, hvis man kan have et stipendiat på 3 år, så alligevel ikke kan få gjort sit ph.d.-studie færdigt, som der er lagt op til. Vi går jo ud fra, at det, når man har et stipendiat på 3 år, så er, fordi man har regnet ud, at man godt kan gøre sit studie færdigt på de 3 år. Så det er ret og rimeligt, og vi støtter selvfølgelig forslaget i Dansk Folkeparti.

Kl. 13:14

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak til ordføreren. Der er en kort bemærkning fra fru Eva Flyvholm, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 13:14

Eva Flyvholm (EL):

Der kan jo være mange grunde til, at folk er en lille smule længere om at få færdiggjort deres ph.d. For mange handler det jo blot om en ekstra måned eller to, og der kan have været forskellige familierelaterede ting eller andet under uddannelsen, der har gjort, at det er trukket lidt ud.

Det, jeg gerne vil høre ordføreren om, er, at her står der simpelt hen, at man skønner, at 25 pct. af de ph.d.-studerende så sandsynligvis ikke vil færdiggøre den, men i stedet for ligesom vil holde op og ikke blive færdiguddannet, hvis man gør det her. Er det noget, ordføreren har overvejet de økonomiske konsekvenser af? Jeg tror nemlig ikke, det her er en særlig god forretning for samfundet.

Kl. 13:15

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Ordføreren.

Kl. 13:15

Bent Bøgsted (DF):

Jamen altså, hvis man ser på de muligheder, der er, har man, som der også blev sagt fra en tidligere ordførers side, jo mulighed for at få dagpenge og så studere i sin fritid. Der er også mange andre, der tager en ekstra uddannelse, f.eks. på aftenskole, i deres fritid for at dygtiggøre sig. Og ph.d.-studerende har altså mulighed for at studere i deres fritid – de skal bare stå til rådighed for arbejdsmarkedet, og de skal være klar til at deltage i de aktiviteter, der bliver for at få dem i beskæftigelse. Og det er ikke meningen, at de skal studere i dagtimerne på dagpenge og så sige: Vi behøver ikke at deltage i noget på jobcenteret eller i a-kassen, for vi læser ph.d. Meningen er, at man så vidt muligt skal gøre den færdig på de 3 år, som stipendiatet løber i. Og hvis det er sådan, som spørgeren siger, at det kan være, der mangler en måned eller to, så er jeg sikker på, at de godt kan overskue det og gøre det i deres fritid, så de stadig væk står til rådighed for arbejdsmarkedet.

Kl. 13:16

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo til spørgeren.

Kl. 13:16

Eva Flyvholm (EL):

Altså, det er jo nogle klart meget skærpede regler, der bliver lagt ind over her, og det er også derfor, at ordføreren og de andre partier forventer at kunne få en del millioner frigjort ved det her. Men der er jo nogle mennesker, der ikke vil kunne få dagpenge, fordi der er regler om, at de skal have været på uddannelsen i over 2 år, og at det skal være efter kl. 16.00 og andet, som kan være vanskeligt, hvis man f.eks. stadig væk har noget undervisning tilknyttet sin ph.d. Så vil ordføreren lige bekræfte, at det ikke bliver sådan, at alle ph.d.-studerende bare kan fortsætte på dagpenge, så længe de står til rådighed for arbejdsmarkedet?

Kl. 13:16

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 13:16

Bent Bøgsted (DF):

Tak. Det sjove ved sådan et system, i forhold til hvad man læser hjemme, og hvordan man studerer hjemme, er selvfølgelig, at det er der jo ikke nogen der kontrollerer. Jeg tror sagtens, man kan få det til at hænge sammen, hvis man mangler lidt, som man ikke har fået gjort færdig efter de 3 år. Det tror jeg sagtens man kan få til at hænge sammen – man skal bare stå til rådighed for arbejdsmarkedet og

være klar til at tage de tilbud, der kommer, og så kan man studere i sin fritid. Men jeg tror da ikke, der er nogen, der sidder og kontrollerer, om man læser i dagtimerne – bare man står til rådighed for arbejdsmarkedet. Jeg tror ikke, der er nogen, der tager ud og kontrollerer det; jeg tror ikke, det er det, beskæftigelsesministeren har tænkt sig, altså at man skal bruge tid på at se, om de sidder og læser i en bog i dagtimerne. Men de skal stå til rådighed for arbejdsmarkedet, og kommer der en henvendelse fra jobcenteret om, at man skal ud i aktivering, eller at der er et job til en, så skal man selvfølgelig være klar til at tage det.

Kl. 13:17

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører er hr. Hans Andersen, Venstre. Værsgo.

Kl. 13:18

(Ordfører)

Hans Andersen (V):

Tak for det. Som de to foregående ordførere har redegjort for, er det jo et lovforslag, der handler om at ændre tidspunktet for skift af dagpengesatserne for unge under 25, og det andet element er, at der med det her forslag rettes op på en utilsigtet konsekvens af ændringerne i ph.d.-studerendes ansættelsesforhold.

Som reglerne er i dag, kan ph.d.-studerende, der ikke har færdiggjort deres afhandling inden for normeret tid, overgå til dagpengesystemet og arbejde videre på deres afhandling i op til 20 timer ugentligt, imens de modtager dagpenge. Det er en utilsigtet konsekvens af, at ph.d.-studiet tidligere er overgået fra at være en SU-berettiget uddannelse til at være et ansættelsesforhold. Det har aldrig været intentionen, at et ph.d.-studie både skal tælle med i beskæftigelseskravet og kvalificeres som et deltidsstudie på under 20 timer.

Er man under uddannelse, anses man som udgangspunkt ikke for at stå til rådighed for arbejdsmarkedet, og derfor skal man heller ikke have mulighed for at modtage dagpenge. Dagpengesystemet er ikke en redningsplanke for de ph.d.-studerende, der ikke færdiggør deres ph.d.-afhandling under deres 3-årige ansættelsesforhold. Det flugter ganske enkelt ikke med intentionerne i vores dagpengesystem. Vælger man at udmelde sig af uddannelsen og dermed stå til rådighed for arbejdsmarkedet, kan man fortsat modtage dagpenge på normale vilkår. Det forudsætter selvfølgelig, at man er medlem af en a-kasse. Dog kan man stadig aftale med uddannelsesinstitutionen, at man færdiggør sin ph.d.-uddannelse om aftenen eller i weekenderne.

Med lovforslaget sender vi et klart signal til de ph.d.-studerende om, at hvis man overgår til dagpengesystemet, skal man først og fremmest fokusere på at komme i beskæftigelse hurtigst muligt. De mest privilegerede og veluddannede i vores samfund skal også motiveres til aktivt at søge job og reelt stå til rådighed for arbejdsmarkedet.

Så er der det andet element i lovforslaget, som de tidligere ordførere på udmærket vis har redegjort for. Det vil samlet set betyde, at reglerne bliver enklere, det er lettere at forstå for medlemmerne, og vi giver også mulighed for at afbureaukratisere arbejdsgangene i a-kasserne. Samlet set sikrer det her lovforslag, at de ph.d.-studerende motiveres til at blive en del af arbejdsmarkedet, og at de ikke længe kan færdiggøre deres ph.d.-studie på dagpenge, og med det andet element i lovforslaget sikrer vi en afbureaukratisering til fordel for a-kasserne og medlemmerne. Så Venstre kan støtte op om dette lovforslag.

Kl. 13:20

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Og der er en kort bemærkning til fru Eva Flyvholm, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 13:20

Kl. 13:23

Eva Flyvholm (EL):

Jeg vil gerne starte med at takke ordføreren for at være lidt mere klar i målet, synes jeg, end de to tidligere ordførere, hvad angår at sige, at intentionen er, at du ikke skal kunne få dagpenge som ph.d.-studerende, altså at det også vil komme til at være konsekvensen.

Men jeg vil gerne spørge ordføreren: Når det fremgår her, at man forventer, at omkring 25 pct. af de studerende, som nu ikke vil kunne få dagpenge i den sidste periode, vil afbryde deres ph.d.-forløb for i stedet for at kunne modtage dagpenge, er det så noget, som regeringen har regnet på de økonomiske konsekvenser af, altså af, at folk ikke får den ph.d.-uddannelse? For det er jo mennesker, vi allerede har brugt mange ressourcer på at uddanne, som måske så ikke bliver færdige.

Kl. 13:21

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 13:21

Hans Andersen (V):

Ja, jeg har også noteret mig, at det er vurderingen. Jeg glæder mig sådan set over, at der er så stort et flertal af ph.d.-studerende, der forventes at gøre deres studie færdigt, selv om de nu skal stå til rådighed for arbejdsmarkedet. For jeg synes, det er lidt mærkværdigt, at de bedst uddannede i det her land skal have en særlig ordning, hvor de, hvis de ikke bliver færdige inden for de 3 år, deres ansættelsesforhold varer – og det er som udgangspunkt den tid, det skal tage at lave en ph.d.-afhandling – i øvrigt skal have mulighed for at skrive den færdig på dagpenge. Den mulighed giver vi ikke andre mennesker i det her land, og derfor synes jeg, det er et helt rimeligt lovforslag, vi kommer med her.

Kl. 13:22

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Fru Eva Flyvholm.

Kl. 13:22

Eva Flyvholm (EL):

Jeg vil gerne høre ordføreren, om man har regnet ordentligt på de økonomiske konsekvenser af det her, for som jeg kan se, regner man jo med f.eks. at spare 7,3 mio. kr. til næste år på ikke at give de her mennesker dagpenge. Men jeg frygter, at de økonomiske konsekvenser af, at nogle kommer til at afbryde deres uddannelsesforløb og derfor ikke senere kommer til at have en lige så høj indkomst at bidrage skattemæssigt med, vil overstige det her. Hvorfor har regeringen ikke regnet på de konsekvenser?

Kl. 13:23

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 13:23

Hans Andersen (V):

For mig handler det først og fremmest om en principiel tilgang til det her lovforslag, altså at reglerne ikke skal være mere lempelige, blot fordi man har studeret først 5 år på universitetet og derefter brugt 3 år på at skrive sin afhandling; så skal man ikke have lempeligere regler i dagpengesystemet end alle andre mennesker i det her land. Det er sådan set vores tilgang.

Så har jeg noteret mig, at man forventer, at der er nogle, der så ikke vil fortsætte med at skrive deres ph.d.-afhandling, hvis de ikke længere kan være en del af dagpengesystemet. Det må være den konsekvens, der er, af at skabe – hvad skal man sige – lighed i forhold til reglerne, uanset om man har læst i mange år eller få år.

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Så er det hr. Torsten Gejl, Alternativet. Værsgo.

Kl. 13:24

Torsten Gejl (ALT):

Tak. Jeg vil bare have ordføreren til at bekræfte, at det er 7,3 mio. kr., man i første omgang sparer ved det her. Og jeg vil lige høre, om ordføreren ved, hvor mange mennesker det er, der i første omgang ikke kommer til at færdiggøre deres ph.d.

Kl. 13:24

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 13:24

Hans Andersen (V):

Så vidt jeg kan læse mig til, er det jo på sigt ca. 20 mio. kr. efter tilbageløb, og hvis man tager højde for skatter, som samfundet samlet set vil spare, ved at det her lovforslag bliver vedtaget. De 20 mio. kr. kan man så bruge på f.eks. at kigge på den arbejdsgruppe, der i øjeblikket sidder og kigger på at forbedre vilkårene for de mennesker, der måske har selvstændig virksomhed i en del af tilværelsen, honorarmodtagelse i en anden del af arbejdstiden, og som er lønmodtagere i en tredje del af tiden. Dem vil jeg gerne kigge på at give bedre vilkår i forhold til dagpengesystemet, og derfor synes jeg sådan set, at det er en meget fornuftig finansiering, vi her lægger frem.

Kl. 13:25

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Hr. Torsten Gejl.

Kl. 13:25

Torsten Gejl (ALT):

Nu svarede ordføreren ikke på, hvor mange mennesker der faktisk ikke vil komme til at fuldføre deres ph.d., når vi sparer de her 20 mio. kr. Men er ordføreren slet ikke lidt nervøs for, at vi kommer til at tabe vigtig forskning på gulvet, gode ideer, gode ideer til innovation, gode ideer til noget af den knowhow, vi skal bygge vores samfund på, sådan at det her i virkeligheden bliver en rigtig dårlig investering for os?

Kl. 13:25

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Ordføreren.

Kl. 13:25

Hans Andersen (V):

Jeg er ikke så bekymret. Jeg noterer mig, at der er nogle, der vil stoppe. Måske var de i øvrigt stoppet alligevel og havde alligevel ikke fået færdiggjort deres ph.d.-afhandling. Det ved man jo ikke. Det er selvfølgelig beklageligt, men jeg synes ikke, det tilsiger, at mennesker, der har læst allerlængst tid i det her land, skal have særlige privilegier i dagpengesystemet, i forhold til mennesker der har læst i færre år.

Kl. 13:26

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det, og tak til ordføreren. Så er det fru Eva Flyvholm, Enhedslisten. Værsgo.

(Ordfører)

Eva Flyvholm (EL):

Mange tak. Fra Enhedslistens side er vi sådan set enige i den første del af lovforslaget, der handler om, at skiftet i dagpengesatsen skal følge kalendermåneden. Når nu det allerede er vedtaget, at vi har et månedsbaseret dagpengesystem, er det fornuftigt, at der ikke kan ske nogen store skift midt i en udbetalingsmåned. Det her vil jo også betyde en lettelse af a-kassernes administration, så den del af forslaget kan vi altså godt tilslutte os.

Men den anden del af forslaget, som handler om det her med ph.d.-studerendes ret til dagpenge, tager vi skarpt afstand fra, for set fra et samfundsmæssigt synspunkt er det jo helt tåbeligt, at vi først bruger enormt mange ressourcer på at give de studerende en lang og kostbar uddannelse, hvilket jeg mener er til gavn for os alle sammen, men så i sidste ende lige fjerner det økonomiske grundlag, der gør, at den studerende kan gennemføre og færdiggøre sin uddannelse. For mange er der jo blot tale om 2 eller 3 måneder, hvor de er nødt til at gå på dagpenge. Det mener jeg simpelt hen er et voldsomt spild af uddannelsesmidler, som langt vil overstige den beskedne besparelse, som regeringen og andre partier vil finde her ved at fjerne udgiften til dagpenge i slutningen af ph.d.-uddannelsen.

For de studerende, der af forskellige grunde ikke har kunnet nå at færdiggøre deres ph.d.-afhandling inden for de her 3 års ansættelse, vil det jo have meget, meget store personlige og økonomiske konsekvenser og altså betyde, at uddannelsen ikke bliver færdiggjort. Det er også det, vi kan se af forslaget her; der står faktisk, at man vurderer, at omkring 25 pct. ikke vil blive færdige.

Jeg vil sige, at jeg ikke synes, at det der med at tale om, at der ikke må være særbehandling, holder. Det er der nemlig ikke. Det er allerede sådan, at ph.d.-studerende selvfølgelig skal stå til rådighed for arbejdsmarkedet – det er klart, og det mener jeg er fuldstændig rimeligt – men det her forslag handler altså om at fratage ph.d.-studerende, der er i gang med at færdiggøre lige den sidste del af deres uddannelse, muligheden for at få dagpenge. Det er en reel forringelse, det er en reel nedskæring, og det er klart, at det kan vi fra Enhedslistens side ikke støtte, og slet ikke når man kan se, at det ligesom er – hvad skal man sige – en sandwich, som både rammer de mennesker, som er så uheldige at miste deres arbejde, og de studerende. Så det kan vi altså ikke stemme for.

Jeg håber, at regeringen vil overveje at dele det her forslag op i to portioner. Så vil vi selvfølgelig meget gerne stemme for den første del, der handler om de administrative justeringer, og så vil vi selvfølgelig fortsat stemme imod det her forslag om at fjerne muligheden for ret til dagpenge for ph.d.-studerende. Hvis ikke forslaget splittes op, kan vi ikke støtte L 63.

Kl. 13:29

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Der er ikke nogen korte bemærkninger. Så er det hr. Joachim B. Olsen, Liberal Alliance. Værsgo.

Kl. 13:29

(Ordfører)

Joachim B. Olsen (LA):

Vi kan støtte det her lovforslag. Vi ser det, som om man lukker et hul i dagpengelovgivningen. Det skal ikke være sådan, at når man først har fået muligheden for at læse ph.d., så kan man, hvis man ikke har færdiggjort den inden for de 3 år, man har til det, og som man i øvrigt får løn for, læse videre på dagpenge. For alle andre grupper i samfundet siger vi – det plejer venstrefløjspartier også at sige – at når man modtager dagpenge, skal man stå til rådighed for arbejdsmarkedet. Og så er det en fejl efter vores opfattelse, at man kan læse ph.d., samtidig med at man modtager dagpenge. Det harmonerer ik-

ke, og det bliver ændret med det her lovforslag, og det kan vi bakke op om.

Kl. 13:30

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Den næste ordfører er hr. Torsten Gejl, Alternativet. Værsgo.

Kl. 13:30

(Ordfører)

Torsten Gejl (ALT):

Tak. Der er to elementer i forslaget. Første del er en mere eller mindre teknisk ændring af dagpengesystemet, hvor ungereglerne strømlines med det øvrige nye dagpengesystem. Det kan vi godt støtte op om. Det er selvfølgelig ikke hensigtsmæssigt, at a-kasserne skal køre med flere særskilte administrationssystemer, uagtet hvad vi ellers mener om de nye dagpengeregler.

Den anden del af lovforslaget handler om at lukke for, at ph.d.-studerende kan færdiggøre deres afhandling på dagpenge, hvis tidsplanen bliver forlænget. Det har vi til gengæld svært ved at støtte i Alternativet. Der kan være mange gode grunde til, at en ph.d.-tidsplan skrider. F.eks. er det sådan i de laboratorieprægede miljøer, at data og forsøgsresultater kan blive meget forsinkede. I langt de fleste tilfælde er det mit indtryk, at det så løses med en forlængelse af stipendiatet el. lign.

Men spørgsmålet er, om det ikke er meget godt, at man i de tilfælde, hvor der ikke lige findes en løsning på forlængelsen, har en backup, der sikrer, at de 3 års arbejde og de mange ressourcer, der er brugt, plus den potentielle værdi, projektet kunne skabe, ikke går tabt. Spørgsmålet er også, hvis man ser det her som et stort problem, om man så ikke kunne finde en mere hensigtsmæssig løsning end bare at lukke for en ordning og lade forskningen falde sammen. Kunne man lave en type afslutningsaftale, altså en kontrakt om nogle tydelige måneder og et tydeligt handlingsforløb til at få den her ph.d. afsluttet?

Altså, vi tror, vi risikerer at miste relevant forskning og efterlade studerende i en situation, hvor de aldrig får færdiggjort deres ph.d. Og jeg kan godt forestille mig, at det i længden kunne komme til at koste mere end den besparelse, som det her forslag kommer til at give.

Vi synes også, at der er rimelig stor usikkerhed om regeringens fremlægning af problemstillingen. Der ser ud til at være en vis forskel på, hvordan regeringen vurderer virkeligheden, og hvordan de folk, der arbejder med det her i hverdagen, oplever det. Derfor har vi nogle spørgsmål i forhold til regeringens måde at opgøre omfanget af den her problemstilling på.

Bl.a. har regeringen vurderet, at et forsvar altid sker inden for 3 måneder. Det er vores opfattelse, at der i relativt mange tilfælde gives dispensation til, at det kan ske senere. Disse tilfælde er, så vidt jeg kan se, talt med i regeringens opgørelse af problemet – det vil vi gerne have afklaret.

Jeg kan heller ikke se, om regeringen har taget højde for, at der kan være træghed i opdateringen af uddannelsesregisteret, således at nogle står længere tid som ph.d.-studerende, end de egentlig er osv.

På det nuværende grundlag kan vi ikke bakke samlet op om lovforslaget, men vi følger selvfølgelig udvalgsbehandlingen, og vi glæder os til at få svar på vores spørgsmål. Vi kan sagtens komme i en situation, hvor vi går ind for det første forslag, men er stærkt imod det andet, således vi bliver nødt til at stemme nej til det samlede forslag. Så hvis regeringen ønsker en bredere opbakning til forslaget om ungedelserne, kunne man jo overveje at skille forslagene ad.

Kl. 13:33

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Der er ingen kommentarer. Så er det fru Sofie Carsten Nielsen, Det Radikale Venstre.

Kl. 13:33

(Ordfører)

Sofie Carsten Nielsen (RV):

Tak for det. I Radikale Venstre bakker vi op om det her lovforslag. Vi synes sådan set, at det er helt fair, at man skal færdiggøre sin ph.d. på den tid, der er sat af til det. Der kan da helt sikkert være situationer – det er der jo også i dag – hvor man så kan få mulighed for at forlænge, men jeg håber, at ministeren vil opfordre universiteterne, som jo er arbejdsgiver i den her sammenhæng, til at forberede de ph.d.-studerende, som det jo stadig hedder, selv om det jo faktisk er et egentligt underviser- og forskningsjob, ordentligt på, at det ikke længere er en mulighed at forlænge sin ph.d. på en deltidsordning, som jo reelt er det, der er tilfældet i dag, på dagpenge. Selvfølgelig vil man have mulighed for at færdiggøre sin ph.d. – det hører jeg også tidligere ordførere sige – men det skal selvfølgelig ske i frítiden, altså i den tid, man ikke står til rådighed.

Jeg kan også godt blive lidt tvivl om, hvorvidt det kan give så omfattende beløb, som det er her, men det må jo stå til troende – det er jo ministeriets beregninger. Men det, som jeg er optaget af, er, at de ph.d.-studerende bliver forberedt på det. Og det er universiteternes opgave som arbejdsgiver at forberede det og også tage hånd om de eventuelle personer, som jo så ikke bliver i stand til at færdiggøre deres ph.d. til tiden; universitetet kan så finde ordninger, sådan at de slet ikke skal være på dagpenge – det ville jo være helt klart det bedste.

Så vi bakker op om lovforslaget her og også de øvrige elementer, som jeg synes er fint beskrevet af nogle af de andre ordførere tidligere, og som jeg også hører helt bred opbakning til i salen.

Kl. 13:35

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Der er ingen kommentarer. Hr. Karsten Hønge, Socialistisk Folkeparti, Værsgo.

Kl. 13:36

(Ordfører)

Karsten Hønge (SF):

Lovforslaget har jo to dele, som ikke har noget som helst med hinanden at gøre, og derfor vil vi fra SF's side opfordre til, at man deler lovforslaget, så man har mulighed for at støtte den ene del, men ikke den anden. Den første del af lovforslaget er en god og pragmatisk løsning, så a-kasserne ikke skal operere med to satser inden for den samme måned. Ved forringelserne for ph.d.-studerende synes vi til gengæld, at man rammer ved siden af. Der er brug for, at flere bliver uddannet, og der er brug for, at flere, der tager en uddannelse, tager en længere uddannelse. Vi synes, at det skal være både attraktivt og fleksibelt at tage en ph.d.

Da Dagpengekommissionen arbejdede, pegede den i øvrigt heller ikke på, at der skulle være et dagpengeproblem for ph.d.-studerende. Nu bliver der igen skabt uro om dagpengesystemet, som der står i høringssvaret fra AK-Samvirke. Nu påstår man så, at det i øvrigt aldrig har været meningen, at man skulle kunne få dagpenge som ph.d.-studerende. Til det skriver AK-Samvirke i høringssvaret, at de rettigheder, som ph.d.-studerende har i dag, således er blevet tildelt dem af Arbejdsdirektoratet via praksis. Derfor undrer det os, altså AK-Samvirke, at man nu pludselig vil tage retten fra disse medlemmer igen og tilmed med den begrundelse, at det aldrig har været meningen, at man som ph.d.-studerende skulle kunne få dagpenge, samtidig med at man gennemfører et ph.d. studium på deltidsbasis.

Akademikerne spørger jo også, synes jeg, meget rimeligt i deres høringssvar: Der har vel været en fornuftig arbejdsmarkedspolitisk begrundelse for, at Arbejdsdirektoratets praksisændring i 2006 så vel også er gældende i dag? – et rimeligt spørgsmål, som vi vel også kunne forlange at få svar på. Og så kan man også spørge sig om, hvordan det er med tallene i lovforslaget. Danske universiteter skriver til os med baggrund i et svar fra Aarhus Universitet, at Aarhus Universitet stiller sig tvivlende over for skønnet i lovforslaget om, at 550 ph.d.-studerende årligt modtager arbejdsløshedsdagpenge på de beskrevne vilkår. Af hensyn til en korrekt estimering af forslagets økonomiske konsekvenser vil Aarhus Universitet derfor anbefale en nærmere gennemgang af talgrundlaget for at sikre, at det ikke også omfatter f.eks. ph.d.-studerende med ret til dimittenddagpenge i perioden, efter at afhandlingen er indleveret til bedømmelse og studieaktiviteten dermed ophørt.

SF vil vældig gerne støtte den første del af forslaget, men hvis det fortsat bliver behandlet som ét lovforslag, vil vi anbefale, at man stemmer imod.

Kl. 13:38

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Den sidste ordfører er hr. Rasmus Jarlov, Det Konservative Folkeparti. Værsgo.

Kl. 13:39

(Ordfører)

Rasmus Jarlov (KF):

Konservative kan støtte lovforslaget, begge elementer. Vi synes også, at det element, der handler om, at ph.d.-studerende, som studerer på halv kraft, er fornuftigt, så de ikke samtidig kan få dagpenge. For det første mener vi, at ph.d.-studerende bør studere på fuld tid og skynde sig at blive færdige. Vi skal ikke opfordre til, at man får sådan en halvtidsordning, som betyder, at man ikke bestiller lige så meget, som man ellers kunne. For det andet mener vi slet ikke, at de hører hjemme i dagpengesystemet, hvis de er i den situation.

Det eneste forbehold, jeg lige har over for lovforslaget, er, at jeg godt kunne tænke mig høre fra ministeren, om der er nogle planer for de her ca. 41 mio. kr., som bliver sparet om året. Hvad skal de bruges til? Jeg vil godt være sikker på, at de ikke havner et sted, hvor vi ikke synes de skal være. Så jeg kunne godt tænke mig at høre, om der er nogen øremærkning af pengene, eller hvordan de kommer til at blive brugt.

Men ellers er det et glimrende besparelsesforslag, som vi kan støtte.

Kl. 13:40

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak til ordføreren. Så er det beskæftigelsesministeren. Værsgo.

Kl. 13:40

Beskæftigelsesministeren (Jørn Neergaard Larsen):

Tak for det. Vi behandler i dag lovforslag L 63, lov om ændring af lov om arbejdsløshedsforsikring vedrørende tidspunkter for skift af dagpengesats for unge under 25 og ph.d.-studerendes ret til arbejdsløshedsdagpenge.

Jeg vil tale om de ph.d.-studerende først. I dag er reglerne sådan, at en ph.d.-studerende, hvis stipendium er udløbet, fordi vedkommende ikke har færdiggjort sin afhandling på normeret tid, kan få dagpenge. Det er muligt, fordi afslutningen af ph.d.-uddannelsen efter nærmere aftale med uddannelsesinstitutionen kan tilrettelægges som et deltidsstudium, og at det efter dagpengereglerne netop er muligt at følge et deltidsstudium, samtidig med at man modtager dagpenge.

Det er ikke i overensstemmelse med intentionen i dagpengesystemet, men en utilsigtet konsekvens af, at ph.d.-studiet er overgået fra

at være en SU-berettiget uddannelse til at være et egentligt ansættelsesforhold med mulighed for optjening af dagpenget. Dermed er ph.d.-studiet på deltid utilsigtet blevet omfattet af de undtagelsesregler, der gælder for uddannelse i dagpengesystemet, hvor man kan deltage i undervisning, hvis varigheden er under 20 timer ugentligt og den pågældende uddannelse ikke er SU-berettiget, i det omfang den udbydes som fuldtidsuddannelse. Den utilsigtede og lidt besynderlige konsekvens er her, at man som ph.d.-studerende er ansat og får løn, og at man derfor optjener ret til dagpenge i ph.d.-forløbet, og at forløbet i den forstand betragtes som et fuldtidsarbejde.

Men hvis man ikke er lykkedes med at færdiggøre afhandlingen på normeret tid, kan man pludselig kalde fuldtidsarbejde for et deltidsstudium og dermed modtage dagpenge. Regeringen foreslår på den baggrund at ændre reglerne, så det ikke længere skal være muligt at modtage dagpenge under et ph.d.-studium på deltid. Der er som sagt tale om en utilsigtet konsekvens af tidligere regelændringer, og det har efter regeringens opfattelse aldrig været meningen med dagpengesystemet, at det skulle virke som en uddannelsesstøtte- eller forskerstøtteordning.

Formålet med den del af lovforslaget, der vedrører ph.d.-studiet, er således at ophæve muligheden for at modtage arbejdsløshedsdagpenge samtidig med deltagelse i en ph.d.-uddannelse. Fremover kan et ph.d.-forløb ikke færdiggøres som et deltidsstudium samtidig med modtagelse af dagpenge.

En ph.d.-studerende, der ikke har afsluttet uddannelsen inden ph.d.-stipendiets udløb, og som har meldt sig ledig i a-kassen og modtager dagpenge, kan dog i sin fritid og uden for normal arbejdstid i helt begrænset omfang fortsat arbejde på at færdiggøre sin afhandling. Vedkommende skal dog stå fuldt til rådighed for arbejdsmarkedet, og det vil være op til en konkret vurdering i a-kassen, hvorvidt medlemmet faktisk står til rådighed.

Det skal i den forbindelse for god ordens skyld bemærkes, at man fortsat kan deltage i visse former for uddannelse, mens man modtager dagpenge. Man kan således f.eks. fortsat deltage i et AMU-kursus, og ufaglærte vil fortsat kunne følge undervisning svarende til folkeskolens 8.-10. klassetrin.

For så vidt angår den del af lovforslaget, der handler om tidspunktet for ændring i dagpengesatsen, vedrører denne del alene medlemmer af a-kasserne under 25 år. Der er tale om en teknisk ændring, der vil betyde, at ændringer i dagpengesatsen for denne gruppe fremover skal ske ved et månedsskifte og ikke midt i måneden. Baggrunden er, at a-kasserne og AK-Samvirke i forbindelse med den administrative udmøntning af dagpengereformen har peget på, at ændring af satsen midt i en måned er uhensigtsmæssigt, og derfor ændres reglerne. Fremover vil det være sådan, at når dagpengesatsens størrelse til ledige under 25 år skal ændres, så ændres den fra den første i den efterfølgende måned.

Med disse bemærkninger og idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget og de bemærkninger, der ledsager det, skal jeg anbefale forslaget til Tingets velvillige behandling, ligesom jeg ser frem til en god udvalgsbehandling.

Der er stillet to spørgsmål. Til Sofie Carsten Nielsen vil jeg sige, at jeg vil sørge for, at universiteterne og de høje læreanstalter bliver gjort opmærksom på de ændringer, når de bliver vedtaget, så man kan indrette sig på det, og til hr. Rasmus Jarlovs spørgsmål vil jeg sige, at det er regeringens tanke, at det provenu, der opstår her, skal holdes inden for dagpengesystemet. Det er jo sådan, at vi endnu ikke er færdige med dagpengereformen. Der udestår stadig en dagpengereform for selvstændige, honorarlønnede og den tredje gruppe, og vort mål er at holde provenuet reserveret til de udgifter, der måtte komme som følge af disse ændringer. Tak.

Kl. 13:46

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Så er det fru Eva Flyvholm, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 13:46

Eva Flyvholm (EL):

Mange tak. Jeg vil gerne stille et yderligere spørgsmål til ministeren. Jeg er interesseret i at høre, om regeringen vil tilvejebringe den samfundsøkonomiske vurdering af, hvad det vil koste, for her forudsætter man jo, at der er 25 pct. ud af de her ca. 550 ph.d.-studerende, som vil afbryde deres ph.d.-forløb. Hvad vil den samfundsøkonomiske konsekvens af det være?

Kl. 13:46

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Ministeren.

Kl. 13:46

Beskæftigelsesministeren (Jørn Neergaard Larsen):

Jeg tror, den vil være uberegnelig. Vurderingen her er jo, at der vil være 25 pct., der vælger at leve videre på dagpenge. Men om de her efter vælger at afslutte ph.d.-uddannelsen i deres fritid, eller om de vælger at gå i job på basis af de kompetencer og forudsætninger, de har på det pågældende tidspunkt, ved jeg ikke. Men gruppen er under alle omstændigheder så lille, at jeg mener, at eventuelle økonomiske konsekvenser vil være ikkemærkbare.

Kl. 13:47

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Fru Eva Flyvholm.

Kl. 13:47

Eva Flyvholm (EL):

Jeg er netop bekymret for, at der vil være ret store konsekvenser. Jeg vil gerne høre ministeren bekræfte, at en person, der har færdiggjort en ph.d.-uddannelse, er en samfundsøkonomisk gevinst. Du bidrager med viden og skatteindtægter osv., i modsætning til hvis du ikke har færdiggjort din uddannelse.

Kl. 13:47

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Ministeren.

Kl. 13:47

Beskæftigelsesministeren (Jørn Neergaard Larsen):

Man har de kompetencer, man har. Forskellen på at være helt færdig eller ikke at være helt færdig er jo, om man har fået bevis på det eller har fået godkendt et projekt. Jeg gentager: Hvis det er sådan, at man fortsat vælger at være på dagpenge, så har man muligheden for at færdiggøre sit projekt i fritiden. Vælger man den anden vej, nemlig at gå i beskæftigelse, så er problemet jo løst. Så har man jo fået beskæftigelse på basis af de kompetencer, man nu har.

Kl. 13:48

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Så er det hr. Rasmus Jarlov, Det Konservative Folkeparti. Værsgo.

Kl. 13:48

Rasmus Jarlov (KF):

Tak. Det var nyt for mig, at pengene skal bruges inden for dagpengesystemet, og det bekymrer mig lidt, for det betyder så, at vi ved at stemme for det her lovforslag siger ja til, at der bliver taget 41 mio. kr. om året, som bliver givet til noget, som vi ikke ved om vi kan støtte. For vi ved jo ikke, om det så blandt de store partier bliver aftalt, at der skal bruges flere penge på dagpenge til nogle grupper af mennesker, som vi ikke synes skulle have flere penge i dagpenge.

Det gør jo næsten, at jeg sidder og tænker, at vi så næsten bliver nødt til at undlade at stemme om det her lovforslag, for det kan jo

sagtens være, at de så bliver brugt til en forøgelse i forbindelse med dagpengesystemet, hvor vi synes pengene er dårligere brugt end på de her ph.d.-studerende, som vi nu diskuterer.

Så jeg synes, at jeg, inden vi stemmer det igennem, er nødt til at have en eller anden form for afklaring af, hvad det præcis er, regeringen har tænkt at bruge de her midler til, for ellers synes jeg vi stemmer i blinde om den her besparelse, som så i virkeligheden ikke er en besparelse, men bare en mulighed for at dele gaver ud andre steder.

Kl. 13:49

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo til ministeren.

Kl. 13:49

Beskæftigelsesministeren (Jørn Neergaard Larsen):

Min oplysning om reservationen af pengene til dagpengeændringerne for de selvstændige er en serviceoplysning. Vi har ikke konkrete planer om at bruge pengene til noget bestemt. Det forberedende arbejde, der foregår på det område, er slet ikke færdigt endnu, men vi ved, at det ligger foran os; vi ved, at vi ikke er færdige med at ændre det samlede dagpengesystem, og der kommer meget let omkostninger, og pengene er svære at finde. Da der kommer et provenu her, synes jeg det er mest fair at reservere pengene til mulige udgifter, men vi har ikke hæftet konkrete initiativer eller udgiftstyper på disse penge, da det er en ren reservation.

Kl. 13:50

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Tak for det, tak til ministeren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Beskæftigelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

4) 1. behandling af lovforslag nr. L 64:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsmiljø, lov om arbejdsskadesikring, lov om udstationering af lønmodtagere m.v. samt lov om ændring af lov om udstationering af lønmodtagere m.v. (Ændring af organisering og finansiering af arbejdsmarkedets parter arbejdsmiljøindsats m.v.).

Af beskæftigelsesministeren (Jørn Neergaard Larsen).
(Fremsættelse 09.11.2016).

Kl. 13:50

Forhandling

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Forhandlingen er åbnet. Hr. Lennart Damsbo-Andersen, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 13:51

(Ordfører)

Lennart Damsbo-Andersen (S):

Tak, formand. Langt de fleste danskere tilbringer en stor del af deres liv på arbejdsmarkedet, og vi ved, at de kommende generationer skal blive på arbejdsmarkedet i endnu længere tid end tidligere. Derfor er det afgørende, at det er trygt, sikkert og sundt at gå på arbejde i Dan-

mark. For Socialdemokratiet er det dermed også helt afgørende, at vi stiller krav til de forhold, vi alle sammen arbejder under. Det er vi heldigvis et bredt flertal her i Folketinget der er enige om. Derfor indgik vi tilbage i 2011 en aftale om en strategi for arbejdsmiljøindsatsen frem til 2020, hvor vi fastsatte mål for de tre væsentligste arbejdsmiljøproblemer på arbejdsmarkedet.

I 2020 skal der således være 25 pct. færre alvorlige arbejdsulykker, 20 pct. færre psykisk overbelastede og 20 pct. færre med overbelastning af muskler og skelet. Det er ambitiøse, men nødvendige målsætninger, hvis vi skal sikre, at flere mennesker får et godt og et langt arbejdsliv.

Derfor glæder det os også i Socialdemokratiet, at ministeren her har fremsat et lovforslag, da vi deler Arbejdsmiljørådets opfattelse af, at en styrket partsindsats er afgørende for at nå 2020-målene. Lovforslaget bygger på Arbejdsmiljørådets anbefalinger om en række tilpasninger af partssystemet mellem fagforeninger og arbejdsgrøveorganisationer. Konkret indeholder lovforslaget en ny struktur for partssystemet, hvor de eksisterende 11 branchearbejdsmiljøråd erstattes af 5 branchefællesskaber for arbejdsmiljø. Formålet med den nye struktur er en mere effektiv udnyttelse af den viden, de erfaringer og de ressourcer, der er på brancheniveau, og at partssystemet i højere grad systematisk udnytter den synergi, der er forbundet med at samarbejde om tværgående områder.

Samtidig rummer lovforslaget en ny finansieringsmodel, der har til formål at skabe et mere stabilt bevillingsgrundlag for arbejdsmiljøindsatsen. Den nuværende model har medført en utilsigtet ustabilitet i det samlede bidrag til parternes arbejdsmiljøindsats, fordi det bliver beregnet ud fra antallet af anerkendte arbejdsskader i de foregående år, og det er jo tydeligvis et tal, der kan variere meget fra år til år. Med den nye finansieringsmodel stabiliseres det økonomiske grundlag for partsindsatsen, idet der tages højde for de udsving, der er i antallet af afgjorte arbejdsskader i de enkelte år.

Derudover bidrager lovforslaget til, at flere af landets virksomheder bliver omfattet af RUT-registeret, som er et af vores vigtigste redskaber til at bekæmpe social dumping. Der må jeg bare sige, at det bidrager regeringens finanslovsudspil til gengæld ikke til. I de seneste 4½ år har SKAT, Arbejdstilsynet og politiet arbejdet tæt sammen for at bekæmpe social dumping. Det har haft rigtig positive resultater, men fra i år og fremover forsvinder midlerne til at foretage indsatsen, og i 2018 beskæres myndighederne så kraftigt, at indsatsen stort set forsvinder. Fra at have 71 ansatte i Arbejdstilsynet til at kontrollere, at der ikke foregår social dumping, vil man fremover kun have 5 ansatte, der skal kontrollere hele Danmark. Det finder vi i Socialdemokratiet ikke bare bekymrende, men også meget skuffende.

Vi mener, at indsatsen mod social dumping bør øges eller som minimum bibeholdes, som den er i dag, da det er med til at sikre ordentlige og gode arbejdsforhold på det danske arbejdsmarked. Det virker mildest talt grotesk, at regeringen med den ene hånd lægger på mulighederne i RUT-registeret, samtidig med at de med den anden hånd trækker tæppet væk under den koordinerede tilsynsindsats.

Med det sagt trækker det her lovforslag trods alt i den rigtige retning i forhold til et bedre arbejdsmiljø, og derfor bakker Socialdemokratiet naturligvis op om lovforslaget, og vi ser frem til det videre arbejde i udvalget.

Kl. 13:55

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører er hr. Bent Bøgsted, Dansk Folkeparti.

(Ordfører)

Bent Bøgsted (DF):

Tak for det, formand. Det her lovforslag, L 64, handler jo om en ændring af de 11 branchearbejdsmiljøråd, som ministeren har foreslået skal laves om til 5, og dermed skal de også ændre navn til branchefællesskaber, hvilket stort set betyder, at man dækker flere områder, end man har gjort hidtil. Det er de tværgående aktiviteter, det dækker. Det er sådan set også en god ting, for der er for Dansk Folkeparti ingen tvivl om, at vi skal have et godt arbejdsmiljø, for at folk kan holde længe på arbejdsmarkedet og for at undgå nedslidning. Derfor skal vi også være sikre på, at det er den rigtige indsats, folk på arbejdspladserne får, altså at de ikke føler sig svigtet, men at de får den rigtige indsats, og også at de her fem nye branchefællesskaber kan lave nogle tiltag, der er til gavn for arbejdsmarkedet.

Når det så er sagt, synes vi også, at vi skal have lidt mere viden om, hvordan strukturen i de her fem branchefællesskaber kommer til at være. Man kan altid sige, at der er så og så mange folk og alt det dér, men jeg synes, det vil være fornuftigt, at vi lige får gennemgået det, og jeg synes egentlig også, at ministeren skulle tage at gennemgå det med forligskredsen på arbejdsmiljøområdet og gå det lidt grundigere igennem, for der er også nogle andre punkter, som vi i Dansk Folkeparti er lidt kritiske over for og skal høre lidt nærmere om.

Det gælder bl.a. EU-forordningen 1024/2012, som blev behandlet i L 178, og som Dansk Folkeparti stemte imod. Altså, vi vil gerne have et lidt bedre kendskab til det. Hvis det alligevel skal implementeres i dansk lovgivning, er spørgsmålet, hvor meget det lapper ind over det her. Vi skal lige have en redegørelse for forbindelsen mellem den her EU-forordning og så det her lovforslag – altså for, hvordan det hænger sammen. Det kan jeg ikke rigtig gennemskue. Det er i hvert fald vigtigt for os, at vi får det på plads, før vi siger noget endeligt om det.

Finansieringen af det er sådan set o.k., altså at det bliver lagt om, så det bliver afgjort efter sager og over en længere årrække. Det tror jeg ikke der er nogen der kan have noget imod. For os er det også vigtigt, at når parterne egentlig er enige om noget, så bakker vi også op om den indsats, de har gjort i fællesskab. Jeg har forstået på parterne, at det er noget af det, som de også går ind for. De har ikke noget imod det, og de ser frem til, at de får indflydelse på det, og det kan vi sagtens bakke op om i Dansk Folkeparti.

Men før vi siger endeligt ja til det, skal vi lige have en afklaring af det her med EU-direktivet, altså hvilken sammenhæng der er mellem L 64 og så det direktiv, der skal implementeres direkte i dansk lovgivning. Vi har møde i arbejdsmiljøforligskredsen i morgen, og det kunne jo være, at ministeren måske kunne have et stykke papir klar på det tidspunkt. Sådan lige umiddelbart kan vi godt støtte forslaget, men med det forbehold, at vi godt lige vil høre lidt om sammenhængen mellem det og EU-direktivet.

Kl. 13:59

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Der er en kort bemærkning fra hr. Lennart Damsbo-Andersen, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 13:59

Lennart Damsbo-Andersen (S):

Tak. Jeg rejser mig egentlig bare for at stille et enkelt spørgsmål til ordføreren. Som ordføreren måske lagde mærke til, problematiserede jeg jo, at regeringen har valgt ikke at fremsætte et finanslovsforslag, som indebærer, at bekæmpelsen af social dumping skal fortsætte. Så jeg vil bare spørge ordføreren, om ikke han kan se det paradoksale i, at vi her har et lovforslag, hvor vi i fællesskab kan være med til at øge muligheden for anvendelse af RUT-registeret, samti-

dig med at vi er i en situation, hvor regeringen med de støttepartier, der nu er, formentlig inklusive Dansk Folkeparti, fjerner muligheden for, at man reelt kan gå ud og føre tilsyn ude på pladserne.

Kl. 14:00

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 14:00

Bent Bøgsted (DF):

Jeg skal ikke gøre mig klog på finanslovsforhandlingerne. Men så vidt jeg lige erindrer, har Dansk Folkeparti sagt, at vi vil styrke indsatsen mod social dumping, også i forbindelse med finansloven. Forhandlingerne er jo ikke ovre endnu, og jeg ved endnu ikke, hvad resultatet af dem bliver. Men vores social dumping-ordførere Peter Kofod Poulsen og Kristian Thulesen Dahl har i hvert fald meldt ud, at vi vil styrke indsatsen mod social dumping, og at det ligger i finansloven. Men jeg kan ikke på nuværende tidspunkt sige, hvor de står, og hvor langt de er kommet i de forhandlinger.

Kl. 14:01

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Hr. Lennart Damsbo-Andersen.

Kl. 14:01

Lennart Damsbo-Andersen (S):

Jeg skal bare have ordføreren til at bekræfte, at han mener, at det er paradoksal, at man har det her lovforslag, hvor man reelt øger muligheden for, at RUT-registeret kan anvendes, og at regeringen og støttepartierne samtidig trækker tæppet væk under den indsats, der skal gøre, at man reelt har mulighed for at føre tilsyn.

Kl. 14:01

Bent Bøgsted (DF):

Jamen jeg vil ikke medgive Lennart Damsbo-Andersen, at vi trækker tæppet væk under indsatsen, fordi finanslovsforhandlingerne er i gang og vi ikke har noget resultat endnu. Jeg ved ikke på nuværende tidspunkt, hvor langt de er kommet med de forhandlinger på det her område. Derfor er det for tidligt at sige, at man trækker tæppet væk under indsatsen. Vi går ind for, at vi skal styrke indsatsen mod social dumping, og det er med i finanslovsforhandlingerne. Men hvor det ender, kan jeg af gode grunde ikke sige endnu.

Kl. 14:01

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører er hr. Hans Andersen, Venstre.

Kl. 14:02

(Ordfører)

Hans Andersen (V):

Tak for det. Lovforslaget, som vi behandler i dag, indeholder som sagt tilpasninger af arbejdsmiljøloven samt en konsekvensrettelse af udstationeringsloven. Den første del handler overordnet set om et velfungerende partssystem på arbejdsmiljøområdet, for et godt arbejdsmiljø må og skal aldrig tilsidesættes. Derfor skal vi også gøre, hvad vi kan, for at opfylde målene i den strategi, som vi har lavet for arbejdsmiljøindsatsen frem mod 2020. Og hvis vi skal nå de mål, er det vigtigt, at partssystemet på arbejdsmiljøområdet fungerer godt. Et velfungerende partssystem er kendetegnet ved, at der er et tæt og godt samarbejde mellem aktørerne – et samarbejde, hvor de enkelte aktører bidrager med den viden, der netop er på deres område. Med lovforslaget her sikrer vi, at de ambitioner om et tæt og godt samarbejde understøttes. Vi ændrer strukturen, så de nuværende 11 branchearbejdsmiljøråd erstattes af et mindre antal branchefællesskaber for arbejdsmiljø. Det er med til at understrege, at det enkelte bran-

chefællesskab for arbejdsmiljø dækker flere brancher, og på den måde skaber vi bedre betingelser for en koordinering af den virksomhedsrettede indsats. Vi får altså koblet de forskellige aktører og deres aktiviteter i et systematisk samarbejde, og på den måde får vi udnyttet det potentiale, der er i det samlede partssystem. Det kan Venstre naturligvis kun støtte op om.

Så er der den anden del af lovforslaget, som handler om en konsekvensrettelse af udstationeringsloven. Konsekvensrettelsen sikrer, at der opnås en ensartet håndhævelse af anmeldelsespligten til RUT-registeret, og det ser Venstre ikke nogen udfordringer i, og derfor kan vi også støtte den del.

Så samlet set vil Venstre anbefale dette lovforslag. Tak.

Kl. 14:04

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Hr. Lennart Damsbo-Andersen, Socialdemokratiet, for en kort bemærkning.

Kl. 14:04

Lennart Damsbo-Andersen (S):

Tak for det. Jeg vil egentlig stille det samme spørgsmål til Venstres ordfører, som jeg stillede til ordføreren for Dansk Folkeparti, og spørge, om ikke ordføreren kan se det paradoksale i det her. Vi har at gøre med et lovforslag, som reelt øger muligheden for at sikre os mod social dumping på det danske arbejdsmarked, og vi står faktisk i en situation, som afhænger af, om der er nogen, der vælger at gå ind i finansloven og tage det med ind til bordet, at man skal fortsætte med den indsats, der sker i dag, med SKAT og politi og Arbejdstilsynet. For reelt er det sådan, at man ved at kigge i budgettet kan se, at tilsynet og muligheden for at føre tilsyn forsvinder med udgangen af 2017. Mener ordføreren ikke, at det er paradoksalt?

Kl. 14:04

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Ordføreren.

Kl. 14:04

Hans Andersen (V):

Jeg tror sådan set, at vi har set lignende – hvad skal man sige – udgangspunkter for en finanslovsforhandling. Jeg tror også, det var således, at det, den tidligere regering havde fremlagt, var det kommende års finansiering, altså 2017 – det har måske været i 2013 og 2014 – men for så vidt angår overslagsårene, var de ikke finansieret fuldt ud i forhold til indsatsen mod social dumping. Og jeg er da tryk ved, og jeg kan også høre, at der er andre end Venstre, Socialdemokratiet og Dansk Folkeparti, der er optaget af at bekæmpe social dumping. Så jeg tror bestemt, at vi i de kommende finanslovsforhandlinger kan finde løsninger, der gør, at vi, når vi også taler 2018 og 2019, kan bekæmpe social dumping. Men der er altså finansiering i forhold til 2017, så vi står ikke her med udgangen af 2016 og ikke ved, hvad der skal ske i 2017.

Kl. 14:05

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Hr. Lennart Damsbo-Andersen.

Kl. 14:05

Lennart Damsbo-Andersen (S):

Jeg sad jo selv tæt på de forhandlinger, der var i forbindelse med den tidligere regerings politik på det her område, og jeg vil sige, at der ikke var noget, der var skåret ned til 0 kr. Det er jo det, vi kommer til at se med det her. Der var i overslagsårene i alle 4 år lagt en indsats ind i forhold til det her. Der var så nogle gode partier i Folketinget, der ønskede, at vi skulle lægge mere på, og det var vi sådan set enige i, så det kom til at ske. Det er jo dér, hvor vi er nu.

Men med det udspil, som regeringen er kommet med, kan vi se, at der jo ingenting er. Det, som der kommer til at foregå i 2017, er faktisk noget, som den tidligere regering har besluttet at lave en aftale om. Fremadrettet forsvinder det helt væk, der er der kun fem tilsvarende tilbage.

Ville det ikke være bedre for at sikre noget stabilitet i det her, at det ikke bliver muligt, at vi kommer til at stå i den her situation, altså at der rent faktisk om halvandet år ikke er nogen tilbage til at føre det tilsyn, som vi åbenbart er enige om der skal være?

Kl. 14:06

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Værsgo til ordføreren.

Kl. 14:06

Hans Andersen (V):

Vi er optaget af, at der er ordnede forhold på det danske arbejdsmarked, og vi ønsker, at man skal konkurrere på lige vilkår. Det handler jo også om det gode samarbejde, der er mellem myndighederne, og som faktisk har betydet, at indsatsen mod social dumping er blevet forbedret, sådan at vi også kan fortsætte dette samarbejde fremadrettet. Det ser jeg sådan set fortrøstningsfuldt frem til også kan ske fremadrettet. Finanslovsforhandlingerne er jo endnu ikke afsluttet, og jeg er sikker på, at man også finder løsninger, for så vidt angår 2018 og 2019.

Det, der er situationen her og nu, er, at vi kan gå ind i 2017 og fortsætte den indsats, vi er så godt i gang med. Så det glæder jeg mig over.

Kl. 14:07

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger. Den næste ordfører er hr. Jakob Sølvhøj, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 14:07

(Ordfører)

Jakob Sølvhøj (EL):

Tak for det. Lovændringen, vi skal behandle i dag, medfører, at de 11 branchearbejdsmiljøråd bliver nedlagt og erstattet af et antal branchefællesskaber for arbejdsmiljø.

Arbejdsmiljørådet anbefaler, at der skal være 5 branchefællesskaber, og det er jo en ganske betydelig indskrænkning i forhold til de nuværende 11 branchearbejdsmiljøråd. F.eks. skal branchefællesskabet for arbejdsmiljø, velfærd og offentlig administration spænde over mange vidt forskellige brancher, og det bør derfor sikres, at der bliver mulighed for at arbejde i undergrupper, sådan at man kan bevare branchenærheden, og det er rigtig vigtigt, at dette arbejde følges nøje, så der ikke sker en forringelse af indsatsen.

Arbejdsmiljørådet får samtidig tildelt flere opgaver. Rådet skal iværksætte tværgående aktiviteter, som branchefællesskaberne for arbejdsmiljø skal deltage i, rådet skal give anbefalinger om, hvilke indsatser Videncenter for Arbejdsmiljø skal igangsætte, og rådet skal inddrage arbejdsskadeområdet i hele sit arbejde. Vi ser dermed en tendens til mere centralisering, at der gives mere indflydelse til Arbejdsmiljørådet, og vi håber, at det ikke vil ske på bekostning af de nye branchefællesskabers kompetence og selvstændighed.

Da arbejdsmiljøloven blev ændret tilbage i 2010, blev branchearbejdsmiljørådene svækket og deres kompetence og selvstændighed beskåret, og samtidig blev det vedtaget, at der hvert år skulle overføres 50,4 mio. kr. til staten af midlerne til det forebyggende arbejdsmiljøarbejde. Dengang var der protester fra arbejdsmarkedets parter – LO, DA, FTF, KL, Danske Regioner, Statens Luftfartsvæsen og DSB protesterede mod forslaget, men det blev alligevel vedtaget af det borgerlige flertal, mens hele oppositionen stemte imod.

I sin § 66-redegørelse fra december 2015 viser Arbejdsmiljørådet, at partrmidlerne er blevet reduceret fra 90 mio. kr. i 2010 til 16,6 mio. kr. i 2017, og i 2016 var midlerne 18,8 mio. kr.; her blev arbejdsmiljøindsatsen reddet ved en ekstra bevilling på 10 mio. kr.

Vi er enige med Arbejdsmiljørådet i, at denne situation er helt uholdbar, og at de midler, som er tilvejebragt til finansiering af partrernes arbejdsmiljøindsats, bør anvendes til formålet. Derfor bør de 50,4 mio. kr., som hvert år overføres til staten, føres tilbage til partrernes forebyggende arbejdsmiljøarbejde, og vi varsler et ændringsforslag til lovforslaget.

Den forebyggende arbejdsmiljøindsats finansieres dels af et fast bidrag på 45 mio. kr., dels af et beløb, der udgør 2 pct. af de tilkendte godtgørelser for varigt men og erstatninger for erhvervsevnetab i arbejdsulykkessager i kalenderåret 2 år før bidragsåret. Det har vist sig, som allerede andre talere har været inde på, at de 2 pct. varierer ganske betydeligt år for år, og derfor foreslås det, at bidraget beregnes ud fra et gennemsnit i en 10-årig periode af de tilkendte godtgørelser og erstatninger. Vi kan støtte denne del af forslaget, da den vil sikre en mere stabil økonomi.

Efter forslaget skal der ske en ændring af Arbejdsmiljøklagenævnets sammensætning. Justitsministeriet skal ikke længere indstille et medlem til nævnet, og formanden skal have en juridisk embedseksamen. Det har Enhedslisten ingen indvendinger imod.

Den anden del af lovforslaget er en ændring i udstationeringsloven. Med lovforslaget sker der en præcisering af, at alle udenlandske virksomheder har pligt til at anmelde oplysninger til RUT-registeret, og at der gælder nøjagtig de samme regler for anmeldelse, uanset om virksomhederne er omfattet af reglerne om udstationering af lønmodtagere eller ej.

Enhedslisten støtter dette forslag, og i tilknytning hertil mener vi at det vil være fornuftigt, hvis vi deler det herværende lovforslag op i to forslag, sådan at ændringsforslagene til de to lovforslag kan behandles særskilt.

For Enhedslisten er det særdeles vigtigt, at vi sikrer den nødvendige økonomi til partrernes arbejdsmiljøindsats, og vi lægger vægt på, at de nye branchefællesskaber for arbejdsmiljø får selvstændig kompetence og tilstrækkelig indflydelse på det forebyggende arbejdsmiljøarbejde. Vi vil i udvalgsarbejdet søge at påvirke processen, så det sker, og vores stemmeafgivning afventer derfor det videre udvalgsarbejde omkring lovforslagene.

Kl. 14:12

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak til ordføreren. Så er det hr. Joachim B. Olsen, Liberal Alliance. Værsgo.

Kl. 14:12

(Ordfører)

Joachim B. Olsen (LA):

Jeg skal gøre det ganske kort, for de foregående ordførere har redegjort ganske godt for lovforslaget, som vi ikke anser for specielt kontroversielt. Der er opbakning fra arbejdsmarkedets parter til de ændringer, som bliver lavet på arbejdsmiljøområdet med hensyn til nedlæggelsen af de her 11 branchemiljøråd, som erstattes med 5 branchefællesskaber. Derudover indeholder lovforslaget nogle konsekvensændringer af udstationeringsdirektivet, som skal implementeres, og vi kan bakke op om det her lovforslag. Tak.

Kl. 14:13

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Så er det hr. Torsten Gejl, Alternativet. Værsgo.

Kl. 14:13

(Ordfører)

Torsten Gejl (ALT):

Tak. Lovforslagets overordnede formål er at sikre en effektiv arbejdsmiljøindsats gennem større samarbejde og koordinering samt Arbejdsmiljørådets udvidede opgaveportefølje i den forbindelse. Der er efterhånden redegjort for, præcis hvordan det kommer til at ske, af glimrende ordførere, så det skal jeg ikke gentage.

Vi støtter forslaget, da det primært er en udmøntning af anbefalinger fra Arbejdsmiljørådet og dermed arbejdsmarkedets parter. Der er en enkelt ting, der falder os i øjnene. Det er selvfølgelig positivt, at modellen bibringes større stabilitet ved at få en mere jævn kurve over 10 år, men der er en ting, vi lægger mærke til, og det er, at regeringen tager 50,4 mio. kr. om året af de penge, som skulle bruges til arbejdsmiljøindsats. Vi har prøvet at læse lidt på, hvad den bruger dem til, men vi vil da stille det som spørgsmål, for hvorfor tager man 50,4 mio. kr., som jo er et kæmpe beløb i forhold til det samlede beløb, om året? Det kan sagtens være, at der er en rigtig god forklaring på det i et af de mange, mange kapitler i den store lovebog, der er skrevet, før Alternativet kom i Folketinget, men vi vil nu gerne høre, hvorfor man tager dem, og hvad man bruger dem til.

Vi glæder os også til ved evalueringen af det her lovforslag at se nærmere på, om det kommer til at fungere med den stille og rolige udligning, som der er lagt op til i forhold til finansieringen af arbejdsmiljøindsatsen. Det vil vi se på i 2020. Tak.

Kl. 14:15

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak til ordføreren. Og den næste ordfører er fru Sofie Carsten Nielsen, Radikale Venstre.

Kl. 14:15

(Ordfører)

Sofie Carsten Nielsen (RV):

Tak for det. Også i Radikale Venstre bakker vi op om det her lovforslag. Arbejdsmiljøindsatsen er helt afgørende for, at mange flere får et bedre arbejdsliv og flere gode år på arbejdsmarkedet. Det er der flere ordførere der har været inde på. Det har vi også sat mål for sammen i arbejdsmiljøstrategien, og derfor er jeg bare godt tilfreds med, at regeringen jo her følger anbefalingerne fra Arbejdsmiljørådet.

Der er ikke nogen tvivl om, at vi i Radikale Venstre godt kunne tænke os – og det hørte jeg også fra Socialdemokratiet – en mere aktiv indsats for at forbedre arbejdsmiljøet i Danmark. Vi er kede af nedskæringerne i Arbejdstilsynet. Vi så gerne langt mere effektive og målrettede tilsyn og ikke bare de risikobaserede, men der er mange ting at gøre på den bane. Vi har jo også sendt ministeren en række forslag fra Radikale Venstre.

I forhold til det her lovforslag synes jeg, de tidligere ordførere har belyst det glimrende, og vi bakker op om det.

Kl. 14:16

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak til ordføreren. Og den næste ordfører er hr. Karsten Hønge, Socialistisk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 14:16

(Ordfører)

Karsten Hønge (SF):

Lovforslaget flugter fint med anbefalingerne fra Arbejdsmiljørådet, herunder ønsket om en mere stabil økonomi. Vi synes også, det er godt, at man skal blive bedre til at samtænke arbejdsmiljøområdet og arbejdsskadeområdet, og at man får nogle stærkere faglige miljøer

og fællesskaber. SF kan bestemt også støtte, at man går ind og styrker indflydelsen fra arbejdsmarkedets parter.

Regeringen kommer jo sådan til daglig med alle mulige kedelige og triste forslag i forhold til arbejdsmarkedet, men netop det her lovforslag er så et museskridt i den rigtige retning. På arbejdsmiljøområdet tager regeringen ti skridt tilbage og så et lille museskridt frem. Men så blev vi da bekræftet i ordsproget om, at selv en blind høne kan finde et korn.

Kl. 14:17

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Ja, men det var da fint. Tak for det. Den konservative ordfører er her ikke. Så er det beskæftigelsesministeren. Værsgo.

Kl. 14:18

Beskæftigelsesministeren (Jørn Neergaard Larsen):

Tak for det. Og tak til ordførerne for den velvillige behandling af lovforslaget om ændring af arbejdsmiljøloven, arbejdsskadesikringsloven og udstationeringsloven.

På arbejdsmiljøområdet er der en lang og god tradition for, at arbejdsmarkedets parter spiller en central rolle. Jeg er tilfreds med, at arbejdsmarkedets parter i Arbejdsmiljørådet har medvirket aktivt i arbejdet med at finde den nye struktur for parternes arbejdsmiljøindsats, og jeg ser frem til det fremtidige samarbejde med dem. Regeringen finder, det er vigtigt, at partssystemet på arbejdsmiljøområdet er velfungerende, og at parterne understøtter og medvirker til at opfylde målene i strategien for arbejdsmiljøindsatsen frem til 2020.

Regeringen finder desuden, at der er behov for at styrke koordineringen af partsindsatsen for at få en mere målrettet og effektiv indsats. Dermed får vi en mere effektiv udnyttelse af den viden og de erfaringer og ressourcer, der er på brancheniveau. Med den nye struktur for partssystemet vil vi få en tættere kobling mellem de forskellige aktører på arbejdsmiljøområdet og de aktiviteter, som de iværksætter. Forslaget har til formål at tilpasse reglerne og rammerne for arbejdsmarkedets parters arbejdsmiljøindsats og skabe et mere stabilt bevillingsgrundlag for arbejdsmarkedets og parternes arbejdsmiljøindsats. Jeg vil gerne takke for drøftelsen i dag og ser frem til den videre behandling i udvalget.

Der var et spørgsmål fra hr. Bent Bøgsted i tilknytning til RUT-registeret, og det stiller jeg selvfølgelig velvilligt op til i forbindelse med udvalgsbehandlingen, men kan altså også allerede nu sige, at som led i implementeringen af håndhævelsesdirektivet blev udstationeringsloven ændret. Lovændringen fastsætter bl.a. en anmeldelsespligt til RUT-registeret for en ny kategori af udenlandske virksomheder, nemlig virksomheder, der ved udførelse af arbejde i Danmark leverer tjenesteydelser, uden at betingelserne for udstationering er opfyldt.

Det har været forudsat, at anmeldelsespligten i RUT-registeret for virksomheder i denne nye kategori skulle kunne håndhæves på samme måde som for virksomheder uden ansatte og virksomheder med ansatte, der er omfattet af udstationeringsreglerne. Målet med denne ændring er at sikre, at den samme håndhævelse kan udøves, men jeg uddyber det gerne i udvalgsarbejdet.

Kl. 14:21

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak til ministeren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Beskæftigelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

5) 1. behandling af lovforslag nr. L 58:

Forslag til lov om de gymnasiale uddannelser.

Af ministeren for børn, undervisning og ligestilling (Ellen Trane Nørby).

(Fremsættelse 09.11.2016).

Sammen med dette punkt foretages:

6) 1. behandling af lovforslag nr. L 59:

Forslag til lov om ændring af lov om institutioner for almen- og gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse og forskellige andre love. (Indførelse af folkeskolens afgangseksamen, adgangskrav til erhvervsuddannelserne samt ændringer som følge af lovgivning om de gymnasiale uddannelsers indhold m.v.).

Af ministeren for børn, undervisning og ligestilling (Ellen Trane Nørby).

(Fremsættelse 09.11.2016).

Kl. 14:21

Forhandling

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Forhandlingen er åbnet, og det er først fru Annette Lind, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 14:21

(Ordfører)

Annette Lind (S):

Det danske uddannelsessystem skal mindske sociale forskelle og øge den sociale mobilitet og gøre alle unge uanset baggrund i stand til at forfølge deres drømme. Det er hjerteblod for os Socialdemokrater og den røde tråd, vi har holdt fast i under forhandlingerne om en gymnasireform. Det er lykkedes os at lande en bred aftale, det tog godt nok lang tid, og forhandlingerne viste også, at der var tydelige ideologiske forskelle. I den forbindelse vil jeg gerne takke SF og De Radikale for det meget tætte parløb og for sammen med os at stå fast på, at målet med en reform skulle være at åbne døre i stedet for at lukke dem. I samme forbindelse vil jeg også gerne takke ministeren for at være lydhør og loyal over for de ting, vi drøfter.

Fremtidens gymnasiale uddannelser skal ligesom i dag give eleverne de nødvendige faglige forudsætninger for at kunne læse videre, ligesom de skal give eleverne en almen dannelse, der former dem som mennesker og samfundsborgere. I den fælles formålsparagraf for alle de gymnasiale uddannelser slår vi fast, at en studenterhue er akkurat lige meget værd, uanset om man har gået på det almene gymnasium, hhx eller htx eller hf. Vi holder fast i de grundlæggende værdier for uddannelserne. Vi værner om vigtigheden af almindelig dannelse og holder fast i, at tværfaglighed, samspil mellem fagene og samarbejde er helt afgørende for at klæde eleverne på til den virkelighed, der venter. Samtidig har vi fokus på at skabe mere moderne og fagligt fokuserede uddannelser. Undervisningen skal være mere anvendelsesorienteret og virkelighedsnær, og prøveformerne skal udvikles og passe til den tid, vi lever i, ligesom vi skal sætte turbo på digitalisering.

De gymnasiale uddannelser får med reformen et nødvendigt fagligt løft. Vi styrker undervisningen i kernefag som matematik, og vi skaber nogle mere målrettede uddannelser med klare faglige profiler. Det gør vi for at gøre det lettere for de unge at vælge og gennemføre

en videregående uddannelse. Færre studieretninger skal gøre valget mere overskueligt for den enkelte elev og sikre, at færre ender med en eksamen, der ikke giver dem adgang til den uddannelse, de ønsker efterfølgende. Samtidig skaber vi rammer for et kortere og bedre grundforløb, der skal give eleverne en bedre fornemmelse for, i hvilken retning de skal, og som giver mulighed for at skifte uddannelsesvej, også til en erhvervsuddannelse.

Hf er den ungdomsuddannelse, der skaber flest mønsterbrydere. Det er her, at en stor gruppe unge fra hjem uden klaver og lange uddannelsesstraditioner får muligheden for at tage en studentereksamen og læse videre, mange på en professionsbachelor og nogle på universitetet. For Socialdemokratiet var det fuldstændig afgørende at holde fast i hf, som vi kender det – et hf, der er en mønsterbryderuddannelse, hvor unge folk, der ikke er gået den lige vej gennem uddannelsessystemet, får en chance og efterfølgende kan vælge den uddannelse, de ønsker. Derfor er vi også både glade og stolte over, at det lykkedes ikke bare at bevare hf, men også at styrke og fremtidssikre det.

Hf skal fortsat være en åben uddannelse for alle, der kan og vil, og hf skal fortsat give adgang til alle videregående uddannelser, også universitetet. Selv om vi er glade for den aftale, vi har indgået for hf, er der også elementer, vi kan være bekymret for, og det er noget, som vi vil følge meget nøje. Der bliver med den nye lov åbnet for et optag direkte fra 9. klasse til hf. Det er ikke et forslag, der er groet i vores baghave, og det er vigtigt at understrege, at det skal høre mere til undtagelsen end til reglen, at man søger direkte fra 9. klasse til hf. Vi ønsker ikke med loven, at unge skal begynde at vælge hf i stedet for en erhvervsuddannelse. Vi skal holde fast i målsætningen om, at flere skal vælge en eud direkte fra folkeskolen. Vi i Socialdemokratiet synes, at 10. klasse eller tid uden for uddannelsessystemet fortsat skal være den primære adgang til hf, og vi vil følge udviklingen tæt for at sikre os, at de nye muligheder ikke får utilsigtede konsekvenser.

L 58 og L 59 dækker over en meget omfattende og ambitiøs reform af de gymnasiale uddannelser, der får stor betydning for vores samlede uddannelsessystem. Reformen skal ses i sammenhæng med de store forandringer, vi de seneste år har gennemført i både folkeskolen og på erhvervsuddannelserne. Målet med alle tiltag har for os i Socialdemokratiet været det samme, nemlig at gøre alle børn og unge så dygtige som muligt uanset deres baggrund og forudsætninger. En god uddannelse er det bedste, vi kan give vores børn og unge for at gøre dem i stand til at klare sig godt og så godt som muligt, så de kan gribe de muligheder, der venter, og håndtere de udfordringer, de møder på deres vej. Det har været vores røde tråd igennem hele forhandlingsforløbet, nemlig at gøre de unge i stand til at tage en uddannelse, at åbne dørene i stedet for at lukke dem, og det vil vi holde stædigt fast i at følge op på, når reformen skal blive til virkelighed. På baggrund af dette støtter Socialdemokratiet L 58 og 59 om styrkede gymnasiale uddannelser.

Til sidst vil jeg bare knytte et par ord til økonomien og bemærke, at vi på trods af vores opbakning til den samlede reform og de fremsatte lovforslag er bekymrede over regeringens besparelser på uddannelsesområdet. Der skal ifølge regeringen de næste år spares store beløb, og det stemmer dårligt overens med de reformer, vi nu skal til at forme ude i virkeligheden. Fagligheden og kvaliteten skal styrkes på ikke bare de gymnasiale uddannelser, men også på erhvervsskolerne. Vi er ikke enige i regeringens prioriteter, og vi er bekymrede for, hvordan det vil påvirke implementeringen og ambitionerne for ungdomsuddannelserne.

Kl. 14:27

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger, og den næste ordfører er fru Marie Krarup, Dansk Folkeparti.

Kl. 14:27

(Ordfører)

Marie Krarup (DF):

Det er en historisk dag for gymnasiet i dag, hvor vi førstebehandler lovforslaget om gymnasier. Det er også en historisk dag for hf, som reformeres grundlæggende med dette lovforslag. I dag får vi rettet op på de fejl, der blev begået i 2003, da gymnasireformen blev vedtaget. Jeg er derfor stolt over at have været med i den proces, der har ført frem til denne lov.

Når denne lov er implementeret i gymnasiet, vil vi have et bedre gymnasium med undervisning på et højere niveau. Vi vil simpelt hen få dygtigere studenter i fremtiden. Vi har nemlig gjort gymnasiet meget bedre på en lang række områder. Så lang er rækken, at jeg ikke kan nævne det hele, men blot vil fremhæve, at det tværfaglige fag AT gudskelov er blevet afskaffet, at der er indført adgangskrav til gymnasiet, at antallet af studieretninger er reduceret, at almendannelsen er styrket, og at vigtige kulturfag som religion, historie og oldtidskundskab er fastholdt som selvstændige fag. Med hensyn til hf er der ikke tale om at rette op på fortidens fejl, nej, der er tale om at ændre hf grundlæggende, så uddannelsen bliver mere rettet imod professionsbacheloruddannelserne. Samtidig bevares det klassiske hf som enkeltfagsmulighed på VUC.

Denne reform af gymnasiet og hf vil samlet set styrke ungdomsuddannelserne og stille mere konkrete krav til de unge mennesker, som nu kan fordele sig bedre efter evner og interesser. For det er selvfølgelig ikke alle, der skal i gymnasiet; det er der ingen grund til. Det er hverken godt for de unge eller for gymnasiet. Hf er i sin nye udgave blevet et gedigent alternativ til gymnasiet for dem, som ikke er sikre på, at de vil på universitetet. Vi kan med denne lovgivning være stolte af vores indsats, og det er vi i Dansk Folkeparti. Vi glæder os til, at loven er fuldt implementeret ude på skolerne til gavn for de danske børn og unge og dermed til gavn for Danmark. I Dansk Folkeparti støtter vi lovforslaget, som vi har ventet utålmodigt på i 13 år, og som vi har skubbet på for at få på bordet i lige så lang tid. Tak for ordet.

Kl. 14:30

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Tak. Der er en kort bemærkning fra fru Carolina Magdalene Maier, Alternativet. Værsgo.

Kl. 14:30

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Tak for det. Jeg har et meget kort spørgsmål. Ordføreren sagde, at en af fordelene ved lovforslaget er, at almendannelsen styrkes. Vil ordføreren ikke være sød at sætte nogle ord på, hvad det lige præcis er i det her lovforslag, som ifølge ordføreren gør, at almendannelsen bliver styrket?

Kl. 14:30

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Ordføreren.

Kl. 14:30

Marie Krarup (DF):

Det er, at undervisningen i de enkelte fag har mulighed for at komme op på et højere niveau. Jeg vil tro, at jeg er uenig med spørgeren om, hvad almendannelse er. Almendannelse er en bred viden i de forskellige videnskabsfag. Det vil sige, at det er viden inden for humaniora, naturvidenskab og samfundsvidenskab, og den bliver styrket i gymnasiet i sin nye facon.

Fjerde næstformand (Mette Bock):
Fru Carolina Magdalene Maier.

Kl. 14:30

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Tak for svaret. Så vil jeg bare bekræfte ordføreren i, at vi helt klart har forskellige syn på almindannelsen, men tak for svaret.

Kl. 14:30

Kl. 14:31

Fjerde næstformand (Mette Bock):
Vil ordføreren sige mere?

Kl. 14:31

Marie Krarup (DF):

Jamen det var så lidt. Hvis der er andet, svarer jeg også gerne på det, men det er faktisk meget vigtigt at have fokus på, at det er det faglige niveau, det er den faglige viden, der udgør grundstammen i almindelse. Det er ikke adfærdslæring i bestemte holdninger eller bestemte væremåder. Det er viden, det er oplysningstanken, der ligger bag ideen om almindelse i vores forståelse.

Kl. 14:31

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører er fru Anni Matthiesen, Venstre.

Kl. 14:31

(Ordfører)

Anni Matthiesen (V):

Tak for det, formand. Danmark har både nu, men også i fremtiden brug for unge mennesker, som både kan og vil være med til at udvikle vores samfund. Det at uddanne sig er nøglen til, at vi får både aktive, dygtige og ansvarlige borgere, og at vi sikrer, at arbejdsmarkedet får dygtige medarbejdere.

Samfundet ændrer sig hele tiden, og det går meget stærkt, og vore uddannelser skal følge med og tilpasses. Derfor har vi som politikere jo også en forpligtelse til at tilpasse vore uddannelser, og derfor glæder det mig også rigtig meget, at vi i dag førstebehandler både L 58 og L 59, som begge er udmøntning af den gymnasireform, som et bredt udsnit af partierne her i Folketinget efter rigtig, rigtig mange forhandlingsmøder blev enige om lige før sommerferien i år. Venstre støtter selvfølgelig begge lovforslag.

Med ændringen samler vi så nu de gymnasiale uddannelser i én lov. Uddannelserne får én fælles formålsbestemmelse, og man sikrer et større ligeværd mellem gymnasiale uddannelser. Det er vigtigt at understrege, at de gymnasiale uddannelser alle har til formål at være studieforberedende til videregående uddannelse.

Et af hovedformålene med gymnasireformen er at tone de gymnasiale uddannelser til de forskellige videregående uddannelser. Det er gjort ved også at målrette hf-uddannelsen mod bl.a. professionsbacheloruddannelserne, og stx, htx og htx mod universitetsuddannelserne. Vi indfører med reformen et nyt og mere moderne hf-forløb, hvor de unge får mere fleksibilitet og mulighed for også at målrette deres hf mod videre uddannelse på f.eks. pædagogseminarier eller for den sags skyld erhvervsakademier. Gymnasireformen har til formål at løfte kvaliteten på alle de gymnasiale uddannelser.

Med reformen har vi bl.a. besluttet, at naturvidenskab og matematik skal styrkes. Det skal ske både for at understøtte, at flere elever får interesse for fagene, og for at sikre, at alle elever i stx får en bred naturvidenskabelig dannelse og en grundlæggende naturfaglig viden. De unge med sproglige færdigheder skal også have gode muligheder, og vi har derfor med reformen indført gode muligheder for, at de unge kan vælge sprogfag.

Et af de afgørende elementer i kvalitetsløftet er, at vi skærer ned på antallet af studieretninger. Nu er der omkring 300 studieretninger, og her har vi kort sagt foretaget en hovedrengøring, så det nu bliver mere overskueligt for de unge at vælge retning. Vi skærer med den nye reform kraftigt ned på antallet af retninger og sikrer, at flere unge får en gymnasial uddannelse, der giver dem den bedste mulighed også fremover. Det har været afgørende for os i Venstre, at flere unge også kommer til at kunne vælge den rette og rigtige vej i første forsøg.

Derfor stiller vi med den nye reform også større krav til de unge. Alt for mange unge har desværre taget en gymnasial uddannelse uden helt efterfølgende måske at gøre brug af den. Vi indfører derfor nu et karakterkrav, og vi stiller dermed krav til de unge, der vælger gymnasiet. Vi har en forpligtelse til at sikre, at flere unge oplever deres ungdomsuddannelse som en succes. I dag falder hver anden elev med svage faglige forudsætninger fra undervejs, og det er et nederlag for de unge, som jeg mener bør kunne undgås.

Vi løfter altså kvaliteten i de gymnasiale uddannelser med den nye og endnu stærkere reform. Dette er jeg sikker på kommer både de unge, men så sandelig også samfundet til gavn. Jeg glæder mig rigtig meget til at følge implementeringen af reformen og det kvalitetsløft, vi nu har sikret gymnasierne. Venstre stemmer for begge lovforslag.

Kl. 14:35

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Tak til Venstres ordfører. Der er ingen korte bemærkninger. Den næste ordfører er hr. Jakob Sølvhøj, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 14:36

(Ordfører)

Jakob Sølvhøj (EL):

Tak for det. Med de foreliggende lovforslag er vi langt om længe fremme ved en udmøntning af den aftale, der blev indgået om gymnasieuddannelserne for næsten et halvt år siden. Det har været en langstrakt lovproces, ligesom det var et meget langstrakt forhandlingsforløb, men jeg må indledningsvis sige, at vi i Enhedslisten ikke mener, at det resultat, der er opnået med aftalen, står mål med anstrengelserne.

Der er for mig at se rigtig mange problemer med den foreslåede omlægning af uddannelserne, og jeg mener sagt lige ud, at vi faktisk havde været bedre tjent med at undvære en gymnasireform på denne side af et valg, ikke mindst i betragtning af at den reform, som nu skal implementeres, skal implementeres i en periode, hvor der gennemføres meget store besparelser på gymnasieområdet, og jeg vil sige, at det at ledsage en stor uddannelsesreform med en massiv nedlæggelse af lærerstillinger simpelt hen er et meget vanskeligt projekt.

Jeg deltog jo på Enhedslistens vegne i det meste af forhandlingsforløbet, og jeg vil gerne sige, at vi gik ind i forhandlingerne i foråret med en forhåbning om, at det, på trods af at der jo var helt åbenlyse uenigheder mellem partierne, faktisk havde været muligt at opnå en bred aftale, hvor vi udskød hele spørgsmålet om karakterkravene, fordi det jo var helt oplagt, at der ville vi ikke kunne opnå enighed, men til gengæld fandt sammen om løsninger på en række af de udfordringer, som vi vitterlig står over for på gymnasieområdet. Sådan gik det som bekendt ikke.

Jeg synes, at det er utrolig beklageligt, at vi nu står med et lovforslag, som ikke bare hæver kravene, så det bliver vanskeligere for mange unge at blive optaget på gymnasieuddannelserne, men at vi også med det karakterkrav, der er blevet skruet sammen, bidrager til at øge skellet mellem ungdomsuddannelserne. Med den markante forskel, som nu indføres på adgangskravene til henholdsvis de gymnasiale og de erhvervsfaglige uddannelser, er det vores bekymring, at der vil ske en yderligere devaluering af erhvervsuddannelserne.

Jeg er opmærksom på, at det næppe er hensigten hos nogen, og det skal jeg ikke beskyldte nogen for.

KI. 14:43

Det fremstår også paradoksalt, fordi det jo helt åbenlyst har været regeringens udgangspunkt, at man – vel at mærke ved at bygge en karaktermur op om de gymnasiale uddannelser – kunne få flere unge til at søge ind på erhvervsuddannelserne. Jeg tror, at den strategi vil vise sig at være fejlslagen, og jeg synes, at det er så meget desto mere beklageligt, at man har gennemført denne karakterstrategi, fordi den også får ganske store og efter vores opfattelse negative konsekvenser for folkeskolen.

De øgede karakterer vil bidrage til et øget karakterræs i folkeskolen. De nye regler for uddannelsesparathedsvurdering vil i høj grad fremstå som uoverskuelige for elever og forældre, må man da gå ud fra, når man læser høringssvarene, og det vil stille meget store krav til en UU-vejledning, som i forvejen er massivt presset. Den arbejder i øjeblikket med langt færre ressourcer end det, den burde have i forhold til de relativt mange unge, som skal have individuel vejledning.

Det er samtidig, synes jeg, stærkt beklageligt, at man med ændringen bringer elever i folkeskolen i den situation, at de kan betragtes som ikke at have bestået folkeskolen. Det er, som børne- og kulturcheferne bemærker i deres høringssvar, et afgørende brud med hele den danske skoletradition. Så vidt om optagekravene.

Reformen indeholder efter Enhedslistens opfattelse også en række yderligere problemer. Indskrænkningen i antallet af studieretninger er efter vores opfattelse alt for kraftig, og den helt konkrete udformning af fagrækken i studieretningerne betyder, at både de kreative fag, med undtagelse af musik, og begyndersprogfagene vil blive ganske hårdt ramt. I den store del af forhandlingsforløbet, hvor jeg selv havde fornøjelsen af at deltage, blev det igen og igen fra ministeren understreget, at der ganske vist skete en betydelig indskrænkning i antallet af studieretninger, men at der ville blive åbent for dispensationsmuligheder. Når vi nu ser den konkrete lovudformning, kan vi se, at det bliver meget snævre rammer, der bliver for dispensationer, hvad der også ligger rigtig mange bemærkninger om i høringssvarene.

Vi synes ikke, at det er fornuftigt, at man gør matematik på B-niveau obligatorisk for det store flertal af gymnasieeleverne. Vi bryder os ikke om, at prøvekaraktererne på grundforløbet nu skal tælle med i det samlede eksamensresultat. Vi synes, at det er en urimelig konstruktion, at GSK-karaktererne fremover kun kan tælle med i karaktergennemsnittet, hvis de trækker snittet ned, og vi er heller ikke tilfredse med en række af de ændringer, der gennemføres på hf. Det gælder ikke mindst begrænsningerne af hf'ernes adgang til de lange videregående uddannelser, og det gælder de nye muligheder, der er for optag på hf direkte fra 9. klasse.

Til det sidste vil jeg sige, at jeg synes, at det er rigtig ærgerligt, fordi vi faktisk fra Enhedslistens side er grundlæggende positive over for det, der ligger i forslaget om indførelse af fagpakker. Vi synes, at det forslag, der ligger om indførelse af projekt- og praktikforløb, er udmærket, men når det kombineres med, at elever fremover kan komme ind på hf direkte fra folkeskolens 9. klasse, så deler vi den bekymring, som ikke mindst repræsentanterne fra erhvervsskolerne giver udtryk for, nemlig at det her ligesom karakterkravet vil være med til at trække unge væk fra erhvervsuddannelserne. Man kan sige, at det jo er dobbelt hensyn. Vi skal først og fremmest sørge for en god hf, og der synes vi som sagt at der ligger fornuftige elementer, men kombinationen med den direkte adgang fra 9. klasse tror vi kan få en rigtig uheldig konsekvens.

Alt i alt står vi over for en uhyre problemfyldt reform. Jeg tror, at der meget hurtigt vil vise sig et behov for, at den må ændres igen, og som jeg antager, det er fremgået, kan Enhedslisten ikke støtte lovforslaget.

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Tak til ordføreren. Der er en kort bemærkning fra fru Anni Matthiesen, Venstre.

KI. 14:43

Anni Matthiesen (V):

Jeg syntes lige, jeg ville benytte muligheden for at kunne stille et spørgsmål til Enhedslistens ordfører her i salen i dag. Det overrasker jo naturligvis ikke mig, at Enhedslisten er så lodret imod karakterer – det tror jeg også at de fleste af partierne fandt ud undervejs i forhandlingerne. Jeg kunne egentlig godt tænke mig at bede Enhedslisten ordfører om bare at komme med et enkelt eksempel på, hvornår karakterer faktisk gør stor gavn.

KI. 14:43

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Ordføreren.

KI. 14:43

Jakob Sølvhøj (EL):

Altså, det er fuldstændig rigtigt, at vi ikke er karakterbegeistrede. Der ligger rapporter, som bl.a. Danske Gymnasieelevers Sammenlutning har fået lavet, der viser, hvordan det, at der er et stadig større karakterræs, stresser eleverne, så mange kommer i den situation, at de oplever, at de ikke tør række hånden op osv.

Jeg er da enig i, at der er behov for, at eleverne får en tilbagemelding på, hvor de står. Jeg tror, at det i meget, meget høj grad kunne løses med formative evalueringer. Vi har jo ikke i forbindelse med de her forhandlinger foreslået, at der ikke skulle være karakterer, men vi har ment, at der skulle lægges langt større vægt på formative evalueringer, og så har vi ment, at der med det konkrete forslag blev lagt et alt for højt niveau for optaget på gymnasierne. Vi mener, som det forhåbentlig fremgik af min ordførertale, at det skævvrider hele optaget i forhold til erhvervsuddannelserne.

KI. 14:44

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Fru Anni Matthiesen.

KI. 14:44

Anni Matthiesen (V):

Noget, som vi alle sammen godt ved, er jo, at der de seneste år har været rigtig mange unge mennesker, som måske bl.a. har valgt gymnasievejen, fordi det på en eller anden måde har været en trend. Det betyder jo også, at vi har set, at rigtig mange desværre er faldet fra undervejs. Kan Enhedslistens ordfører ikke netop af den grund se, at det er en rigtig god idé at stille krav på forhånd, frem for at rigtig mange unge mennesker måske først oplever, når de er i gang, at de faktisk ikke kan leve op til de krav, der bliver stillet til dem?

KI. 14:45

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Ordføreren.

KI. 14:45

Jakob Sølvhøj (EL):

Altså, jeg vil sige det sådan: Vi synes generelt, det er noget skidt, hvis unge forhåbningsfuldt begynder på en uddannelse, som de så har vanskeligt ved at gennemføre, eller som de i virkeligheden ikke burde være begyndt på, fordi deres præferencer var nogle andre. Men jeg tror, at hvis vi vil have flere unge til at følge erhvervsuddannelsesvejen – og jeg tænker, at det er det, spørgeren sigter til – så skal vi gøre det ved at forbedre erhvervsuddannelserne. Der er store problemer med praktikpladser på erhvervsuddannelserne; det var

det, vi skulle løst i stedet for at bygge en mur op om gymnasierne. Vi kan ikke skræmme de unge over til erhvervsuddannelserne.

Kl. 14:46

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger. Så er vi nå et til fru Merete Riisager, Liberal Alliance. Værsgo.

Kl. 14:46

(Ordfører)

Merete Riisager (LA):

De to lovforslag, vi nu behandler, er noget af det politiske arbejde, jeg er allermost stolt af at have været med til at gennemføre i mine ca. 5 år i Folketinget. Det er et eksempel på, at flid betaler sig, og at vi rent faktisk kan påvirke tingene i en positiv retning. Det er ikke nogen hemmelighed, at jeg mener, at forestillingen om vores magt som politikere er temmelig overdreven, hvis man kigger på den sådan ude i verden, ude i medierne, ude i befolkningen. Langt det meste lovarbejde foretages af embedsværket, mens politikerne stiller sig foran kameraet for at tage imod både ris og ros. Men L 58 og L 59 er et eksempel på, at politik kan betyde noget. Når de er gennemført, får vi bedre ungdomsuddannelser, og det sker som følge af politisk idéudvikling og politisk arbejde.

I Liberal Alliance har vi stædigt arbejdet for, at vores ungdomsuddannelser skulle blive mere forskellige. Unge mennesker er forskellige, så det bør vores ungdomsuddannelser også være. Gymnasierne er de boglige ungdomsuddannelser, og dette bør afspejles i det faglige indhold og i de krav, der stilles til elever, der søger ind i gymnasiet.

Med disse lovforslag får vi for første gang i mange årtier knækket kurven for, hvor mange der går i gymnasiet, og dette sker som følge af objektive og faglige krav. Det vil blive til stor glæde for de unge og for kvaliteten af uddannelserne. Alt for længe har det været sådan, at gymnasiet gik i retning af en forlængelse af 10. klasse. Det betød, at man har fileet på niveauet for at få alle med. Samtidig accepterede man, at omkring 20 pct. af eleverne på gymnasiet faldt i et sort hul efter eksamenen. De havde fået et fagligt niveau med sig, der ikke kunne bruges til ret meget. Omkring halvdelen af dem gik ud og arbejdede ufaglært, og halvdelen startede forfra på en erhvervsuddannelse. Samtidig trak det det generelle niveau nedad, sådan at mange unge kom videre på de lange videregående uddannelser med et utilstrækkeligt niveau.

Med gymnasireformen bliver adgangskravene defineret og de faglige krav i uddannelsen øget. Som ung menneske skal man være opmærksom på, at der nu ligger et krav om matematik på niveau B i næsten alle udgaver af gymnasiet, og det er værd at tage med i sine overvejelser, når man vælger uddannelse.

Jeg er overordentlig stolt over, at vi med gymnasireformen får genetableret kundskaber og dannelse som de centrale elementer i gymnasieskolen. Gymnasierne er boglige ungdomsuddannelser og forberedelse til videre uddannelse. Derfor skal den dybe faglighed fylde mere, og projekter, tværfaglighed og overfladisk metodedrevet pædagogik skal fylde mindre.

Reformen vil få en positiv indflydelse på de tre gymnasieuddannelser, men den vil forhåbentlig også få en positiv indvirkning på erhvervsuddannelserne. Gymnasierne har alt for længe suget en så stor andel af en ungdomsårgang til sig, at mange af de unge, der kunne have fået en god uddannelse på erhvervsskolerne, er faret vild i gymnasiet i stedet. Derfor er det vigtigt, at vi bliver ved med at forbedre erhvervsuddannelserne og foretager ændringer, sådan at disse bliver endnu mere attraktive.

Endelig er der hf, som bliver grundlæggende lavet om. Her får vi en ungdomsuddannelse, der primært retter sig mod de mellemlange videregående uddannelser, og som får et mere praksisfagligt og samfunds-fagligt indhold. Jeg forventer mig meget af denne nye ung-

domsuddannelse, om end jeg gerne havde set, at man havde lagt et helt års akademisk modul oven i de 2 års uddannelse for dem, der starter på hf, men siden finder ud af, at de gerne vil gå videre til en universitetsuddannelse.

Til sidst vil jeg gerne takke ministeren for et rigtig godt og konstruktivt arbejde, mange og gode møder, saglig tilgang til vores ufatteligt mange spørgsmål og for hele tiden at udvikle, kan man sige, på det, der siden blev lovgrundlaget. Mange tak for det. Også tak til Dansk Folkeparti og til De Konservative for et konstruktivt arbejde, som har ført til, at vi kan stå her i dag og være rigtig tilfredse med det politiske arbejde, der ligger foran os, og det fremtidige forbedrede ungdomsuddannelsesniveau, som vi vil komme til at se i de kommende år. Tak for ordet.

Kl. 14:50

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Tak. Der er ingen korte bemærkninger. Dernæst er det fru Carolina Magdalene Maier fra Alternativet.

Kl. 14:50

(Ordfører)

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Tak for det. Hvad er egentlig formålet med de gymnasiale uddannelser? For os i Alternativet udgør de gymnasiale uddannelser en platform, hvor mange unge for første gang skal træde selvstændigt ind på deres uddannelsesmæssige livsvej.

I dag oplever mange unge et præstationspres i deres uddannelsesforløb; nationale test i folkeskolen, karakterkrav og kvotesystemer til de videregående uddannelser og diverse bonusordninger skubber alt sammen på den udvikling. Det bidrager til, at mange unge mennesker kæmper med mindreværd, med usikkerhed, med angst og med mistrivsel. Det viser utallige undersøgelser af unges studiemiljø. Jeg så senest i dag en undersøgelse, som pegede på, at unge bruger hjer-temedicin, når de skal til eksamen, for at dulme deres angst.

Det afspejler en uddannelsestænkning, hvor alle skal lære det samme på samme tidspunkt og på samme måde, og hvor den faglige viden skal kontrolleres, vejes, værdisættes, og den skal ikke mindst sammenlignes. Den uddannelsestænkning vil vi gerne gøre op med. I det 21. århundrede skal vi ikke længere lære i takt, for læring og selvindsigt og faglig udvikling er en personlig proces. Vi lærer forskelligt, vi lærer på forskellige tidspunkter, og vi lærer i forskellige hastigheder. Et højt præstationspres i et ensrettet uddannelsessystem understøtter en type af læring, som blot genskaber det samfund, som vi har i dag. Men vi vil gerne et andet samfund i fremtiden, vi vil gerne et samfund, hvor unge mennesker kan skabe forandring, er omstillingsparate, og hvor de har en god forankring i sig selv, når de skal ud at være livsduelige mennesker.

Vi ønsker også, at kreativitet skal fylde mere i de gymnasiale uddannelser. Den forudsigelige faglighed kan simpelt hen ikke alene få os i mål med et bedre og bæredygtigt samfund. Mange steder i det danske uddannelsesmiljø er kreative fag sådan et add-on, som man sådan kan putte på, og som er underlagt de boglige fags vægtning. Men vi tror på, at kreativitet er lige så vigtigt for elevens læring som de boglige fag, og derfor skal kreativitet og innovation spille en gennemgående rolle på de gymnasiale uddannelser.

Så er der det med dannelsen – apropos det spørgsmål, jeg stillede fru Marie Krarup tidligere. For os i Alternativet handler dannelse om at lære at være menneske i og gennem samfundet. Livet er ikke lineært, og det skal uddannelsessystemet ikke forsøge at fortælle eleverne. Derfor ønsker vi i Alternativet at fokusere massivt på livsdannelse i de gymnasiale uddannelser. Med livsdannelse mener vi evnen til at mærke sig selv, vi mener selvberoenhed såvel som det enkelte menneskes evne til at sætte sig selv i perspektiv og til at se kritisk på de normer og målsætninger, som styrer vores samfund. Dannelse handler også om evne til at favne det ukendte, det, som er anderledes

fra os selv. Almen og medmenneskelig dannelse er helt essentielt for, at vi kan trives i et åbent samfund, et globalt samfund og et foranderligt samfund. Vi ser alt for mange eksempler på, at samfundsborgere har svært ved at acceptere andre måder at leve på og andre måder at være på end deres egen. Det skal vi have ændret fremover, for det kræver fremtidens samfund, og et af de steder, vi i forhold til at ændre det kan sætte ind, er i vores uddannelser.

Så er der det med friheden. Vi vil gerne tildele de gymnasiale uddannelser langt mere frihed til selv at tilrettelægge studieretninger, undervisningsformer, eksamensformer, for den sags skyld, og også undervisningsforløb. Vi tror på, at frihed giver ansvar, så den enkelte uddannelsesinstitution kan skabe sit eget bedste ud fra de lærere og de elever, de borgere, der omgiver dem, det omkringliggende samfund.

Hvorfor nævner jeg så alt det her, som vi i Alternativet ønsker os af de gymnasiale uddannelser? Det gør jeg selvfølgelig, fordi vi står her i dag og sambehandler L 58 og L 59, og jeg prøver med de her ønsker om vores, kan man sige, visioner for de gymnasiale uddannelser at pege på, hvorfor det er, at Alternativet ikke kan støtte op om de her to lovforslag og om gymnasireformen.

Det kan vi ikke, fordi vi ikke tror på, at vi skal øge karakterræset, og det er lige præcis det, vi gør gennem det her nye adgangskrav, som jeg er ganske enig med Enhedslistens Jakob Sølvhøj i er et ret uoverskueligt adgangskrav til de gymnasiale uddannelser fra folkeskolen. Vi gør det heller ikke gennem, at karakterer fra grundforløbet tæller med i gennemsnittet på studentereksamen eller gennem, at karakterer på eventuelle suppleringskurser også tæller med i gennemsnittet, men kun når de tæller ned, vel at mærke. Der tænker jeg bare: Hvor blev retfærdigheden lige af der? Det giver slet ingen mening, og jeg synes, det er så uretfærdigt.

Vi kan heller ikke støtte aftalen, for vi tror på, at samfundet om 20 år er markant anderledes, end samfundet er i dag, og derfor giver det ikke nogen mening at målrette de gymnasiale uddannelser primært mod de naturvidenskabelige videregående uddannelser, sådan som vi ser det i den her gymnasireform, fordi der er en skæv vægtning af studieretningerne. Der er i hvert fald i forhold til stx som eksempel seks studieretninger, der er målrettet de naturvidenskabelige uddannelser; der er fire, der er målrettet de sproglige; der er fire, der er målrettet de kreative, kunstneriske; og der er fire, der er målrettet samfundsfag.

Vi kan heller ikke støtte aftalen, fordi vi mener, at ungdommen skal være med til at skabe det samfund, som de drømmer om, bl.a. gennem det frie valg af uddannelse, frem for at lukkes ind i et uddannelsessystem, som helt tydeligt primært ønsker at tilgodese erhvervslivet. Og så kan vi ikke støtte aftalen, fordi vi savner dannelsens plads og væsentlighed i den her aftale, og det er uagtet, at der er skrevet mange gode ting om dannelse ind i selve aftaleteksten, for det er der faktisk, og det var jeg meget imponeret over, da jeg læste det. Men samtidig har man afskaffet fag, som netop havde fokus på bl.a. tværfaglighed og samarbejde, som i vores optik handler om dannelse. Der er vi sikkert så uenige med nogle af de andre partier. Men man afskaffer AT, og jeg er fuldstændig enig i, at AT ikke fungerer, som den gør nu, men at de timer bliver frataget et tværfagligt fag og lægges over i fagfagene, synes vi er rigtig ærgerligt, for vi synes, det sender et signal om, at tværfagligheden er mindre vigtig.

Kl. 14:56

Vi kan heller ikke forstå, hvorfor alle gymnasieeleverne med undtagelse af dem, der vælger flere sprogfag på højt niveau, død og pine skal have matematik på B-niveau. Vi er helt enige i, at matematik er vigtigt, særlig når man skal bruge det i sin videre uddannelse, men hvorfor skal en student, som skal ud at læse på f.eks. Kunstakademiet, have matematik på B-niveau? Hvem stiller egentlig de vigtige spørgsmål? Hvorfor er det egentlig, at matematik er en vigtigere egenskab, kompetence for samfundet som helhed, end f.eks. musik

er – apropos dannelsesdiskussionen? Hvem er det, der stiller de spørgsmål? Hvorfor er matematik vigtigere for vores samfund, end en kreativ kompetence f.eks. er? Hvem er det, der bestemmer, hvilke kompetencer samfundet i virkeligheden har brug for? Er det kun erhvervslivet? Vi synes måske, at erhvervslivet bestemmer lidt vel meget.

Så vi ønsker os nogle helt anderledes gymnasiale uddannelser med langt mere frihed, langt mere plads til kunst, kreativitet, innovation, langt, langt mere fokus på decideret livsdannelse, livsduelighed, selvberoenhed, personlig indsigt og fagligt udsyn.

Når vi fremkommer med de her synspunkter, bliver vi ofte skudt i skoene, at vi ofrer de boglige fag på kreativitetens alter, og at vi er ligeglade med fagligheden. Men faglighed er jo ikke kun boglig faglighed, faglighed er også kreativ faglighed, og for os at se kan de to ting ikke skilles ad. Vi tror på, at engagement, kreativitet, nysgerrighed, lyst til at lære, fordybelse og rum til refleksion giver os den student, som samfundet faktisk skriger efter, og de elementer savner vi i den her aftale, og derfor kan vi ikke støtte de to lovforslag i dag.

Kl. 14:58

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Tak til ordføreren. Der er en række korte bemærkninger. Den første er fra fru Mette Abildgaard, Det Konservative Folkeparti. Værsgo.

Kl. 14:58

Mette Abildgaard (KF):

Tak for det. Der var flere elementer her i talens sidste del, som jeg også godt kunne have lyst til at spørge til, altså om faglighed og dannelse. Men jeg trykkede mig egentlig ind, da ordføreren talte om det her med præstationskulturen – om den her usunde kultur, hvor man hele tiden stræber efter 12-tallerne og sågar kan komme derud, hvor medicin er nødvendigt for at håndtere presset.

Jeg tror ikke, at der er nogen, der ønsker, at unge mennesker skal medicinere sig selv for at håndtere presset, men jeg kan ikke lade være med at tænke på, at vi jo også bliver mødt af et tilsvarende pres, når vi kommer ud på arbejdsmarkedet. Jeg har eksempelvis en storebror, der arbejder som ejendomsmægler, og han får jo kun løn efter, hvor mange boliger han sælger, så det er et pres på ham. Folk, der sælger annoncer, bliver kun lønnet efter, om de nu er i stand til at sælge de annoncer. Der er da virkelig også en præstationskultur.

Mit spørgsmål – sådan helt åbenhjertigt – til ordføreren går på: Kan vi ikke, hvis vi fjerner alt, der handler om præstationskultur, fra vores uddannelsessystem, risikere, at det kommer til at fremstå som et endnu større chok, når man kommer ud på et arbejdsmarked, hvor der jo stilles krav om præstation?

Kl. 14:59

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Ordføreren.

Kl. 14:59

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Det synes jeg er et rigtig godt spørgsmål, og tak for det. Mit helt klare svar er, at den præstationskultur, som også er ude på arbejdsmarkedet, skal vi kunne udfordre, og den skal de unge mennesker, som kommer på arbejdsmarkedet om 10 år, om 20 år eller om 5 år, udfordre. For det er ikke nødvendigvis sådan, at bare fordi den er på arbejdsmarkedet, så er den rigtig.

For at vi kan give vores unge mennesker en evne til at sige nej til at være med til det ræs, skal vi give dem en indsigt i dem selv. Vi skal lære dem at mærke sig selv, og vi skal lære dem at mærke efter: Hvornår er det nok for mig? Hvornår siger jeg nej tak, og hvornår siger jeg fra? Jeg synes, at der er mange eksempler på offentligt ansatte i dag, som bliver udsat for arbejdskulturer, hvor jeg ville mene at de burde rejse sig op og sige: Nej tak, nu vil vi ikke være med me-

re. Og det er bl.a. gennem uddannelserne, at vi skal give vores elever og studenter den selvstændighed og selvberoenhed, som netop er nødvendig for, at de kan tale imod præstationskulturen på arbejdsmarkedet. Så det vil være mit svar på det spørgsmål.

Kl. 15:03

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Fru Mette Abildgaard.

Kl. 15:00

Kl. 15:00

Mette Abildgaard (KF):

Tak for det. Jeg tror ikke på, at vi får lavet et opgør med den her præstationskultur, og jeg er heller ikke interesseret i det, hvis jeg skal være helt ærlig. Jo, når det kommer til den grad, hvor det gælder om medicinering, men ikke når det kommer til at stræbe efter at være bedst og blive dygtigst mulig. For jeg tror egentlig på, at det er det, der driver vores samfund fremad.

Så jeg vil bare spørge sådan helt til sidst: Hvis nu ordføreren havde et stort advokatfirma og skulle ansætte en ny fuldmægtig, ville ordføreren så ikke kigge på, hvem af de nyuddannede der kom ud med gode karakterer og gode anbefalinger fra deres tid som studerende? Ville det ikke være fuldstændig naturligt at kigge på det?

Kl. 15:01

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Ordføreren.

Kl. 15:01

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Jeg er helt enig i, at man skal stræbe efter det, man vil, altså det, man ønsker, og det, man vil med sit liv og med sit arbejde, men det skal man ikke gøre gennem at have lært at stræbe efter gode karakterer. Man skal gøre det efter at have lært at forfølge sin lyst, sit drive og sin nysgerrighed – og også have prøvet at begå fejl og lært at rejse sig op igen.

Så nej, hvis jeg havde et advokatfirma, ville jeg ønske, at man på et studentereksamens- eller universitetsksamensbevis også havde nogle vurderinger af, hvor dygtig den person er til de relationelle kompetencer, f.eks. til at samarbejde, til at løse konflikter. Det ville jeg kigge på frem for karaktererne.

Kl. 15:02

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Så er det fru Merete Riisager, Liberal Alliance.

Kl. 15:02

Merete Riisager (LA):

Tak. Ordføreren siger, at hun går ind for et frit valg. Det gør vi også i Liberal Alliance, men et frit valg er altid knyttet til ansvar og konsekvens. For hvis der ikke er noget ansvar og nogen konsekvens, så er der nogle andre, der må bære det ansvar og den konsekvens. Der er altid et ansvar og en konsekvens. Spørgsmålet er bare, om det er den rigtige, der skal bære det, eller nogle andre.

Så derfor kunne jeg godt tænke mig at spørge ordføreren: Er ordføreren tilfreds med den måde, som gymnasierne har fungeret på, hvor det her med adgangskrav har været sådan noget, der har blæst lidt i vinden, og at det derfor har været en meget, meget stor andel af de unge mennesker, som har gennemført gymnasiet, som, ja, er havnet i det rene ingenting? Mange er gået ud og har taget ufaglærte jobs i en lang periode, og mange har måttet starte helt forfra på en erhvervsuddannelse. Det er meget frustrerende for de her unge mennesker, som ordføreren er så optaget af. Det er også angstprovokerende at stå med en uddannelse, som man ikke kan bruge til noget. Så har ordføreren været tilfreds med det? Synes ordføreren, det er en god måde, gymnasieskolen har fungeret på?

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Ordføreren.

Kl. 15:03

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Nej, nej, det er jeg ikke tilfreds med, og jeg synes, det er et rigtig godt spørgsmål. Men det er klart, at mit svar på det problem vil være et andet end det, der ligger i gymnasieaftalen, og i givet fald også ordføreren svar på det. For jeg mener helt klart, at vi også fejler i forhold til at hjælpe vores unge elever i folkeskolen til at finde ud af, hvilken uddannelse de skal vælge.

Der er både noget med vejledning, som der ikke er særlig meget af i folkeskolen – medmindre man bliver erklæret ikkeegnet, får man sådan set ikke personlig vejledning – men der er også en vægtning af fagene, som er skæv, fordi de håndværksmæssige fag hverken kvantitativt eller kvalitativt vægtes særlig højt i folkeskolen, i forhold til hvad jeg tror er nødvendigt, for at vi også får skabt lyst hos eleverne til at vælge en erhvervsuddannelse frem for f.eks. en gymnasial uddannelse. Sløjdlæreren sidder ikke med ved skole-hjem-samtalerne og fortæller mor, at Peter eddermame er dygtig til sløjd, næh, det er matematiklæreren eller dansklæreren, der fortæller mor, at Peter godt nok ikke er særlig god i f.eks. den nationale test i dansk. Der vil jeg gerne sætte ind for at stimulere elevernes lyst til at vælge noget andet end gymnasiet.

Kl. 15:04

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Vi er så venlige her i Folketingssalen, at vi ikke bruger eder.

Så er det Fru Merete Riisager.

Kl. 15:04

Merete Riisager (LA):

Mange tak. Ordføreren siger, at svaret er vejledning, og det er jo et helt klassisk svar fra venstrefløj. Vi skal have det håndholdte menneske, der skal være mere vejledning, altså 360 grader, og så kan man spørge sig selv, hvem pokker det er, der skal betale for al den vejledning ud over os selv, altså dig og mig og de unge mennesker, som går på uddannelserne, og deres forældre.

Hvis ordføreren, som jo har været uddannelsesordfører i et par år, nu kigger bare et par år tilbage i tiden, vil hun se, at det ikke er ret lang tid siden, vi skar ned på UU-vejledningen i folkeskolen, og det gjorde et bredt flertal, fordi undersøgelse efter undersøgelse havde vist, at de unge mennesker ikke brugte den til noget. For de spurgte deres mor og far, og de spurgte deres venner.

Så hvor kommer det geniale ind i en vejledningssituation, som man ikke har set de sidste 20 år?

Kl. 15:05

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Ordføreren.

Kl. 15:05

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Det kommer ind i den forstand, at det godt kan være, at vi ikke skal tilbage til den gamle model, som har vist sig ikke at virke, men det behøver jo ikke at betyde, at man, når man laver sådan en undersøgelse, så tager alt væk, fordi man hellere vil have ingenting. Hvad om man tænkte lidt mere kreativt og spurgte, om man så skulle sætte noget andet i stedet for? Jeg er selv en stor tilhænger af den relation, der er mellem læreren og eleven, og hvis man f.eks. på en eller anden måde kunne give nogle lærere nogle flere ressourcer til at varetage den opgave, der hedder vejledning i forhold til elevens videre uddannelsesvalg, så tror jeg faktisk, at man kunne lægge nogle ele-

menter ind i det, som kunne skabe en god vejledning. Det er ikke nødvendigvis sådan, at jeg står heroppe og siger, at vi skal tilbage til det gamle system, men jeg mener helt klart, at vi skal investere mere i vejledning i folkeskolen. Og så må vi finde det optimale system i fællesskab.

Kl. 15:05

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Tak. Så er det hr. Jacob Mark, SF.

Kl. 15:05

Jacob Mark (SF):

Tak for det, og tak for talen. Det kan godt være, jeg virker gammel nogle gange, men faktisk er jeg jo så ung, at jeg har haft AT, som også blev nævnt i ordførerens tale, og som jeg tror er fra dengang, da man lavede den seneste reform. Nu sagde ordføreren en række ting om dannelse. Jeg synes netop, at dannelse faktisk er blevet fremhævet i det, der ender med at være den endelige aftale. Jeg er enig i, at der ikke var meget af det i udgangspunktet, men det er der kommet, og det hørte jeg egentlig også ordføreren sige.

Så siger ordføreren, at nu, hvor man afskaffer AT, afskaffer man også tværfagligheden, hvilket jo er forkert, for det står stadig nævnt i loven. Men så siger ordføreren også, at man fører det tilbage til fagene, og at det skulle skade dannelsen. Mener ordføreren, at det, at man har stærke enkelte fag, skader elevernes dannelse?

Kl. 15:06

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Ordføreren.

Kl. 15:06

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Nej, jeg mener ikke, det skader elevernes dannelse som sådan, men jeg mener, at når man laver en omstrukturering, hvor man tager timer fra det tværfaglige – altså, man tager jo timer, der er målrettet tværfagligheden, men jeg er helt med på, at der er skrevet tværfaglighed ind i aftalen – så tager man også de elementer af dannelse, som ligger i at kunne samarbejde, og som er selvstændigt prioriteret i den eksisterende gymnasieaftale og gymnasireform. Man mener, at hvis vi blot lægger det over i fagfagene, skal vi nok sikre dannelsen ad den vej.

Jeg siger ikke, at man ikke også dannes gennem fagfagene – selvfølgelig gør man det – men jeg mener bare ikke, det er nok. Jeg mener også, at dannelsen har en vigtig rolle at spille i de tværfaglige samarbejder. Jeg er sådan set enig i, at AT ikke fungerede optimalt, i hvert fald ikke alle steder. Jeg har en dreng, der går i 1. g på Det frie Gymnasium, hvor man varetager opgaven med AT rigtig fint, men det er meget forskelligt fra gymnasium til gymnasium. Men det er bare rigtig ærgerligt, at vi fjerner timerne.

Kl. 15:07

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Hr. Jacob Mark.

Kl. 15:07

Jacob Mark (SF):

Jeg er glad for, at ordføreren siger, at man ikke skader dannelsen alene ved at lægge det over i fagene. Jeg er sådan set glad for, at man stadig bevarer timerne til fagene, og jeg er også glad for, at man fortsat har tværfaglighed i gymnasiet. Så det, som jeg egentlig gerne vil høre ordføreren om, er:

Ordføreren siger selv, at AT ikke har fungeret. Det var også det, jeg oplevede, og det er det, jeg hører mange lærere sige stadig er oplevelsen. Og det, jeg hører mange elever sige er deres oplevelse, er nemlig, at det er uklart, hvad AT skal bruges til, og at det for især de

svage elever er uklart, hvad det er, man skal gå op til, hvad det er for en synopsis, man skal skrive, om det giver en god dannelse, eller om det var rigtigt at afskaffe AT.

Kl. 15:08

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Ordføreren.

Kl. 15:08

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Det var forkert at afskaffe AT. Vi ville have foreslået, at man havde erstattet AT – det kan godt være, det skulle hedde noget andet, navnlig i sig selv er også mærkeligt – med et andet fag, som faktisk havde et specifikt dannelsesfokus. Vi har selv foreslået et fag, som vi kalder kreativ empati. Det kan godt være sådan lidt svært at forstå, hvad kreativ empati er, men altså et fag, som netop arbejder med elevernes selvberoenhed, med medborgerskab, med de tværfaglige samarbejder i samme forløb.

Så det er sådan set et fag, som ikke bare trækker på noget praktisk filosofi, men også på nogle praktiske erfaringer med at samarbejde, både mellem eleverne, men også med eksterne aktører, som er uden for gymnasierne, og som man har inde til at lave nogle netværkssamarbejder med. Det er vores konkrete forslag til, hvordan man kunne have erstattet AT.

Kl. 15:09

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Tak. Så er det fru Anni Matthiesen, Venstre.

Kl. 15:09

Anni Matthiesen (V):

Tak. Jeg har flere gange tænkt over, at Alternativets ordfører har et varmt hjerte for håndværksfagene. Det var i hvert fald noget af det, som blev nævnt i ordførertalen nu her i dag. Jeg skal indrømme, at jeg også har et varmt hjerte for håndværksfagene, men jeg kan ikke helt følge Alternativets ordfører, når der samtidig bliver sagt, at man ikke kan forstå, hvorfor matematik skal sættes op kvalitetsmæssigt. For jeg synes netop, at de to ting hænger tæt sammen, og det vil jeg egentlig gerne lige høre ordførerens bud på.

Altså, hvad er årsagen til, at ordføreren i talen siger, at man gerne vil give mere plads til håndværksfagene, de kreative fag, og så drosle matematik ned? Får det så ikke netop en negativ afsmittning på håndværksfagene?

Kl. 15:10

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Ordføreren.

Kl. 15:10

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Det er klart, at det, jeg sagde, skal forstås sådan, at vi ikke ønsker obligatorisk matematik B for alle gymnasieelever, som det er i aftalen nu – på nær dem, der tager de her sprogfag på højt niveau – fordi der vil være nogle, som ikke har brug for matematik B i forbindelse med deres videreuddannelse. F.eks. kan man spørge, om en, der skal ud at læse musik på musikkonservatoriet, så har brug for matematik B. Det synes jeg er et rigtig godt spørgsmål. Dem, der går på eux og skal ud at være håndværkere, skal selvfølgelig have matematik på det niveau, der kræves, for at de kan forstå deres håndværksmæssige uddannelse og arbejde videre med det.

Så det her skal ikke forstås sådan, at vi ikke anerkender behovet for matematik. Men vi anerkender bare ikke, at alle elever i det brede snit, kan man sige, obligatorisk skal have matematik B.

Fjerde næstformand (Mette Bock):
Fru Anni Matthiesen.

Anni Matthiesen (V):

Jeg tror, jeg går over til et andet område, for jeg tror simpelt hen ikke, vi kan blive enige. Det, jeg sådan prøvede at bevæge mig ind på, var ellers at finde noget, hvor vi havde fælles fodslag.

Noget, som ordføreren også var inde på, var det med karakterkravene, som jeg godt kan høre at Alternativet er meget imod. Anerken- der ordføreren ikke, at der jo i dag er rigtig mange studenter, som faktisk falder fra undervejs, fordi de ikke kan leve op til de faglige krav, der bliver stillet, når de starter på gymnasiet?

Fjerde næstformand (Mette Bock):
Ordføreren.

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Jo, det anerkender jeg. Jeg hørte også ordførerens spørgsmål tidlige- re til hr. Jakob Sølvhøj, om der var eksempler på, at karakterer kan være gode. Ja, det er de for dem, der er dygtige, og som f.eks. kom- mer fra hjem, hvor man er vant til at arbejde bogligt fagligt og er go- de til det, som måske ligger i den høje ende af kompetenskalaen, som er gode til at få gode karakterer, og som bliver drevet af det. Men karakterer er virkelig ikke særlig gode for de elever, som bare ikke er dygtige nok, som måske har svært ved at løfte det op.

Vi skal finde andre metoder til at motivere de elever på, og der findes masser af forskning, der peger på, at karakterer i sig selv ikke motiverer og ikke styrker fagligheden. Der findes forskning, hvor man sammenligner forskellige former for feedbackmetoder, karakte- rer med individuel feedback, som styrker fagligheden langt mere og skaber meget mere trivsel. Og det synes jeg vi skulle kigge på som inspiration.

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger. Så er det fru Lotte Rod, Det Radikale Venstre

(Ordfører)

Lotte Rod (RV):

Uddannelse er det vigtigste. Uddannelse kan sætte den enkelte fri, kan åbne døre, kan give muligheder, sådan at man kan forfølge sine drømme, uanset hvilken familie man kommer fra. Derfor handler ud- dannelse og gymnasier, som vi diskuterer i dag, jo også om meget mere end bare dansk og matematik, for gymnasiet har jo også en op- gave i at klæde de unge på til at være kritiske medborgere med soci- al ansvarlighed.

Der er blevet sagt ret meget i dag om at gøre elever dygtigere, men hvis man for alvor vil gøre elever dygtigere, burde man starte med at droppe de besparelser, som bliver trukket ned over gymnasi- erne nu. For det, der for alvor betyder noget, er den gode undervis- ning, og det er, at man som elev får en ordentlig tilbagemelding på sine opgaver, sådan at man kan lære af de fejl, man har lavet, og kan blive dygtigere.

Det vigtigste i reformen set med mine øjne er, at vi nu får åbnet for nye prøveformer og for karakterfri 1. g-klasser, fordi det jo kan være med til at få mere fokus på motivation og mindre på karakter- ræs. Vi kommer i virkeligheden også til at give uanede muligheder for tværfagligt samarbejde, fordi der jo nu løbende gennem hele

Kl. 15:11 gymnasietiden skal være tværfaglige forløb – man skal lave opgaver i det, og det bliver en del af den mundtlige prøve på studieretnings- projektet.

Kl. 15:11

Så giver vi også nye muligheder i hf og sørger for, at hf giver ad- gang til alle videregående uddannelser.

Så er der en række punkter, hvor vi har trukket regeringen i den rigtige retning i forhold til det oprindelige udspil. Vi lykkedes jo med ikke at få et karakterkrav, men til gengæld at lave en løsning med uddannelsesparathedsvurdering, sådan at alle elever, som er ud- dannelsesparate, nu har ret til at komme i gymnasiet, hvis de får 2 til eksamen. Og vi burde jo egentlig holde op med at snakke om uddan- nelsesparat eller ikke uddannelsesparat, men når jeg alligevel godt kan lide modellen om uddannelsesparathedsvurdering, er det, fordi det jo ikke er en fast karakter, men er en samlet vurdering, hvor man, hvis man er motiveret, godt kan være parat, selv om man ikke lige har tallet.

Kl. 15:11

Så er vi lykkedes med, at det ikke er blevet helt så stramt i for- hold til studieretninger og matematik, som regeringen havde spillet ud med. Det er stadig væk meget strammere, end det havde været, hvis Radikale Venstre kunne have bestemt helt alene, og vi kommer derfor også til at holde øje med, at der bliver de lokale studieretnin- ger, som vi har aftalt muligheden for, at der faktisk er flere elever, der vælger sprog, og at de kreative fag bliver lige så vigtige som stu- dieretningsfagene, som jo er skrevet ind i aftalen.

Så har vi fået pillet noget målstyring ud. Jeg tror på, at skolerne skal have stor frihed, og derfor har det været vigtigt for os, at der kun bliver sat overordnede mål, som skolerne selv kan arbejde vide- re med på den måde, som det nu giver mening på ude på den enkelte skole, sådan at formen ikke kan blive misbrugt til at trække øget sty- ring ned oppefra.

Så med statsministerens ord kunne man sige, at det er en fin, lille aftale, vi har lavet med hinanden. Men hvis man virkelig ville noget med eleverne, burde man droppe besparelserne, og man burde i det mindste have sat penge af til efteruddannelse, når vi nu beder lærer- ne om at undervise anderledes i matematik, når vi laver nye prøve- former, når vi gerne vil have, at evalueringen skal være mere frem- adrettet – i hvert fald hvis man vil have, at det skal blive godt, og det vil vi.

Kl. 15:17

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Den næste ord- fører er hr. Jacob Mark, SF.

Kl. 15:17

(Ordfører)

Jacob Mark (SF):

I dag behandler vi gymnasireformen, den har været lang tid under- vejs. Man diskuterede også gymnasier, inden jeg blev valgt til Folke- tinget. Jeg har sågar været med til demonstrationer mod en reform, inden jeg kom i Folketinget. Så var det rigtig spændende lige pludse- lig selv at sidde med i forhandlingerne og have mulighed for at på- virke det i en retning, som jeg synes var rigtigt, og som SF's synes var rigtig.

For mig har det været vigtigt, at gymnasireformen først og frem- mest er med til at sikre elevernes fremtidige dannelse. Altså ikke endnu mere fokus på arbejdsmarkedet, og hvad det har brug for; ikke endnu mere fokus på de enkelte kompetencer; ikke et ensidigt fokus på mål eller at gøre eleverne til lige præcis noget, men et fokus på at gøre eleverne til nogen. Det har været mit pejlemærke hele vejen igennem, og det har været det, SF har kæmpet for. Og jeg er glad for mange af de SF-aftryk, som bliver vedtaget nu, og som bliver rullet ud over alle de danske gymnasier og handelsskoler.

Det lykkedes os at beholde adgangen fra hf til universitetet, og det lykkedes os også at holde årskaraktererne ude af hf. Derudover

kommer der nu projekter og praktik og mere målrettede linjer på hf. Det tror jeg faktisk bliver rigtig spændende. Og jeg tror faktisk, at når hf bliver så spændende, som jeg tror den gør, så kommer vi til igen og igen og igen at skulle tænke over, hvordan vi får flere unge til at tage en erhvervsuddannelse, for jeg tror, at det her bliver en rigtig populær uddannelse.

Vi har været med til at sikre en obligatorisk vejledning under SRP'en, den større skriftlige opgave. Lektiefirmaerne har ellers haft kronede dage, fordi de har tjent styrtende på – det er ikke nogen hemmelighed, de tal kan man finde på TV 2 f.eks. – at give lektiehjælp, fordi eleverne har siddet desperate under den der SRP-proces og tænkt: Gør jeg det rigtigt, gør jeg det forkert? Desværre er det jo sådan, at når man køber noget, er det kun dem, der har råd til at købe det, der får hjælp. Med den her obligatoriske vejledning under SRP'en bliver det for alle.

Ikke nok med det. Man lader heller ikke eleverne være så alene; faktisk kommer eleverne til at kunne aflevere det foreløbige produkt og få noget feedback på det, så de lærer, mens de skriver, for så til sidst at gå op til en eksamen, hvor de også lærer, mens de bliver eksamineret. Det tror jeg sætter læringen mere i fokus end karakteren.

Der kommer et stort forsøg. Det er første gang, sådan som jeg lige har kunnet læse mig til det, i danmarkshistorien, at man skriver det ind i en gymnasieaftale, nemlig at der kommer et stort forsøg med karakterfrie klasser. Det er et forsøg, man har haft på flere gymnasier i Danmark, hvor man dropper de der løbende standpunktskarakterer og i stedet for giver løbende feedback, så der er mere tid til underviser- og elevsamarbejde. Det er noget, man har haft stor succes med, og de steder, hvor man har brugt det, er man fortsat med at bruge det, fordi man kunne se, at det øgede elevernes faglighed. Det bliver nu et stort forsøg.

Der kommer nye prøveformer. For det er klart, at når verden omkring os udvikler sig, må den måde, eleverne skal til eksamen på, udvikle sig tilsvarende.

Der bliver mindre fokus på målstyring. Nogle af de fejl, som vi har lært af fra folkeskolereformen med dens alt for mange mål fra Christiansborg, som så blev til endnu flere mål decentralt, fik vi taget ud. Og i stedet fik vi sat en fælles kurs for forligskredsen om, at vi skal mindske målstyringen. Vi skal have mere tillid til, at man derude godt kan finde ud af det, man er uddannet til, og have tillid til, at eleverne rigtig gerne vil lære.

Vi afskaffer AT. Det var lidt sjovt for mig at sidde i den forligskreds, for jeg var den eneste, der havde haft AT – af naturlige årsager. Jeg har oplevet, og når jeg har snakket med elever og undervisere, så har de også – mange af dem i hvert fald – AT som noget kaotisk med en masse gode hensigter om tværfaglighed og samarbejde, men alligevel noget, hvor det stod rygende uklart, hvad formålet egentlig var. Man gik til eksamen i en synopsis, som man ikke rigtig vidste, hvordan man skulle skrive, og hvorfor man skulle skrive det.

Med den her model skal man bruge metoder og videnskabsteori i SRP'en, den større skriftlige opgave, ligesom man gør på universitetet. Med den her model har man stadig en mundtlig eksamen til SRP'en, og man har løbende tværfaglige forløb, når lærerne og underviserne vurderer, at det giver mening. Det er da tillid til underviserens faglighed. Jeg tror også på, at man dannes igennem de enkelte fag.

Så en endnu mere vigtig ting. Alle gymnasier skal arbejde med elevernes psykiske trivsel. For SF har det været hjerteblod, at unge kan få gratis psykologhjælp rundt omkring i samtlige kommuner i Danmark. Det er lykkedes at få indført i 20 kommuner. Nu får vi så også indført, at alle gymnasier skal arbejde løbende med at sikre elevernes psykiske trivsel. På en dag som i dag, hvor Politiken har fremlagt en undersøgelse, der viser, at rekordmange unge tager hjerteremedicin, inden de skal op til eksamener, og at det især sker på gymnasierne, så synes jeg også, at det er vigtigere end nogen sinde

før, at vi får lavet en indsats, der styrker elevernes psykiske trivsel. For uden trivsel kan man ikke lære.

Kl. 15:22

Sådan kan jeg blive ved. Det er spændende at have været med til at lave noget, hvor man faktisk synes man har fået rigtig meget godt igennem. Betyder det, at alt er godt? Nej, det gør det ikke. Der er mange kampe endnu for fortsat at sikre tillid til, at underviserne og eleverne faktisk gerne vil; for fortsat at sikre, at vi ikke bombarderer uddannelserne med mål; for fortsat at sikre, at uddannelserne ikke behøver at ligne hinanden, at der kan være forskellige studieretninger. Men de kampe tager vi så, og dem kan vi tage, fordi vi er med i forligskredsen.

Den største udfordring mener jeg dog er, at der er flere i morgen – eller når det her bliver vedtaget – der ikke kommer på gymnasiet og handelsskolen, end der var i går. Og det er en udfordring, fordi det betyder, at restgruppen af elever, der ikke er på en ungdomsuddannelse i Danmark, bliver større. Det er et problem, fordi man får et bedre liv, når man har taget en ungdomsuddannelse. Der er større chance for, at man bliver en del af fællesskabet; der er større chance for, at man får et arbejde.

Derfor mener jeg, at den vigtigste opgave for politikerne lige nu er at sikre, at der er et stærkt tilbud til den restgruppe, der vil være. At man tager dem i hånden og sikrer, at der er stærke efterskoler, stærke produktionsskoler, stærke 10. klasser, hvor de kan blive gjort parat, og hvor der er tid til, at de kan blive parate til så at tage en ungdomsuddannelse. Det synes jeg er en vigtig opgave.

Den anden lige så vigtige opgave er at sikre, at vi har finansieret uddannelser. Og jeg er nødt til at sige det, fordi det ganske enkelt er svært at implementere en reform oven på besparelser. Den fejl mener jeg vi var med til at lave, da man lavede folkeskolereformen. Man ville rigtig mange gode ting, men man havde ikke penge nok til det. Jeg synes ikke, at det er i nærheden af det, vi snakker om her – og så alligevel. Med omprioriteringsbidraget er der 1.000 lærere, der skal fyres. Det betyder, at det at lave en reform bliver sværere, fordi lærernes omstillingsparathed bliver mindre.

Derfor mener jeg, at det er med finansloven nu her, som sandsynligvis bliver landet inden for et par dage, men også med de kommende finanslove, at det bliver den vigtigste opgave, at man igen investerer i uddannelse – både for elevernes, for lærernes og sådan set også for hele vores samfunds skyld. Tak.

Kl. 15:25

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Så er det fru Mette Abildgaard, Det Konservative Folkeparti.

Kl. 15:25

(Ordfører)

Mette Abildgaard (KF):

Tak for det. Det har faktisk været en hel fornøjelse at sidde her i dag og lytte til talerne og se jer alle igen, selv om jeg må indrømme, at der var et stadie i de her forhandlinger, hvor jeg syntes vi havde set lige rigeligt til hinanden. Det må jeg helt ærligt indrømme. Det var et meget langt og intensivt forhandlingsforløb, som foregikovre i et meget lille lokale i ministeriet, men igennem kom vi jo, og jeg synes på mange måder, at den her aftale viser noget af det fineste ved vores demokrati, nemlig at så forskellige udgangspunkter kan forenes i en samlet aftale, der er så bred, som den her aftale er. Det synes jeg er en stor styrke og værdi ved vores demokrati. Man må så nok også sige, hvis man skal være helt ærlig, at kompromiserne nogle gange bliver lidt kludrede, og det tror jeg også kom til udtryk, da vi præsenterede den her aftale. I hvert fald havde vi lidt forskellige udlægninger af enkelte elementer, men fred være med det. Heldigvis er det langt det meste, der forener, i den her nye aftale.

I Det Konservative Folkeparti er vi meget tilfredse med det resultat, vi nåede frem til. Vi har i høj grad fået indfriet de ønsker og krav, vi havde, om end, som også den tidligere ordfører var inde på, det ikke er alt, man kommer igennem med. Særlig er vi glade for, at vi har fået afskaffet AT. Jeg er til forskel fra ordføreren fra SF ikke helt så ung, at jeg selv har haft AT i gymnasiet. Jeg var lige en årgang for gammel, hvilket jeg ved at ordføreren glæder sig over, så han kan sige, at han er den eneste, der rent faktisk har haft det. Men ikke desto mindre har jeg hørt fra rigtig mange studerende, hvor store frustrationer der har været over det her forløb, og det får vi gjort op med nu.

Samtidig er vi meget glade for, at vi får langt færre studieretninger. Vi gør sådan set de unge mennesker en bjørnetjeneste ved at lade dem gennemgå et uddannelsesforløb for så at lade dem komme ud og mangle de kompetencer, der skal til, for at kunne søge ind på videregående uddannelser. Så det er vi rigtig glade for og tilfredse med. Derudover er vi selvfølgelig også glade for, at kravet til at komme på gymnasiet fremover også bliver højere. Hvis vi skal give de unge flere muligheder i fremtiden, skal det faglige niveau i gymnasiet højnes. Nu siger vi til de unge mennesker: Hvis I kan få et snit på over 6, er I helt sikre på at komme i gymnasiet, hvis I vil.

Vi har også kæmpet meget for at bevare og styrke den almene dannelse, som er så afgørende, i gymnasiet. På det punkt kan jeg nævne, at det er lykkedes at få indført en ny obligatorisk eksamen i skriftlig dansk, hvilket helt fundamentalt vidner om det danske sprog som værdi. Jeg så i dag, at der var blevet offentliggjort de her 20 nye bud på danske værdier, og der så jeg også, at det danske sprog var en af dem, og derfor synes jeg bestemt også, det har værdi, at vi nu får en obligatorisk eksamen i skriftlig dansk.

Det lykkedes os at få pillet det her ud med sammenlægningen af historie, religion og oldtidskundskab. Der var lagt op til, at de tre fag skulle lægges ind i den samme faggruppe, og at der kun skulle være en enkelt eksamen. Det fik vi pillet ud, og det er vi glade for, for gymnasieeleverne har i allerhøjeste grad brug for fokus på dannelsesfag. De giver dem en indgående forståelse af, hvorfor vi er her, og hvordan vi er kommet hertil. Vores fælles værdier, kultur, traditioner, måde at tænke på og historie- og demokratiforståelse eller det, vi med ét ord kalder dannelse, er og bliver en af hjørnesteenene i konservativ undervisningspolitik. Vi føler en særlig forpligtelse til at give de her værdier videre til de kommende generationer. Alt kan nemlig ikke være lige rigtigt eller lige vigtigt. Noget i vores samfund er vigtigere end andet, mens noget, ja, bare er forkert.

Med de ord vil jeg gerne takke de øvrige ordførere for det gode, konstruktive samarbejde, og her vil jeg sende en særlig lille hilsen – man føler sig helt royal – til ordførerne fra Liberal Alliance, Dansk Folkeparti og Venstre, som vi delte rigtig mange synspunkter med i de her forhandlinger. Tak for et godt forhandlingsforløb, og vi bakker fra Det Konservative Folkepartis side selvfølgelig op om det her lovforslag.

Kl. 15:29

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Så giver jeg ordet til ministeren for børn, undervisning og ligestilling. Værsgo.

Kl. 15:29

Ministeren for børn, undervisning og ligestilling (Ellen Trane Nørby):

Tak for jeres kommentarer, og ikke mindst tak til de partier, der har valgt at stå bag gymnasieforliget og de to lovforslag, vi fremlægger i dag.

Jeg vil gerne takke for en meget frugtbar, nogle ville måske også sige ophedet dialog og diskussion undervejs i forløbet, siden vi fra regeringens side lancerede vores udspil til den gymnasiereform, og indtil vi landede aftalen halvanden måneds tid senere. Jeg er sådan

set enig med de ordførere, der også her i salen har sagt, at vi talte os ind mod hinanden, vi forsøgte at finde det fælles gods, der skal være med til at gøre vores fremtidige gymnasiale uddannelser stærke til gavn for de unge, der kommer til at gå på vores gymnasier og på vores hf i den kommende tid. Og jeg er ikke i tvivl om, at de lovforslag, som vi behandler i dag, vil få stor betydning for de næste generationer.

Hver sommer, når kirsebærtræerne springer ud og solens stråler begynder at varme vores vintertrætte kroppe, fyldes Danmarks gader også ofte med vognlæs efter vognlæs af jublende og euforiske studenter. Vi andre vinker og dytter, men jeg tror også, at man må sige, at når festen er slut, når lettelsen over eksamen er overstået og for dampet, er der rigtig mange af de unge, som møder virkeligheden og også nogle valg, de selv skal træffe, en tvivl og en forventnings glæde, men også nogle gange en frygt for, hvad det så er, man skal bruge den til. For rigtig mange af de nyslåede studenter har ikke nødvendigvis klaret deres eksamen med et godt resultat, har ikke nødvendigvis fået det afsæt, som kan bringe dem videre ind på den uddannelse, de ønsker. Nogle af dem har måske holdt mere fast i det sociale i de tre år i gymnasiet end haft fokus på drømmen om en studenterhue og en gymnasial uddannelse og det at læse videre.

Når jeg siger det, er det, fordi jeg også synes, at vi skal være ærlige om de veje, der er gennem vores uddannelsessystem. Vi ved, at rigtig mange unge i dag vælger det almene gymnasium, for det gør kammeraterne. Måske er det det, mor ønsker, far ønsker, eller også er det den der følelse af, at så har man jo 3 år, hvor man ligesom kan finde sig til rette og finde ud af, hvad man vil. Der er også flere, der har valgt gymnasiet, selv om de har svage faglige forudsætninger og uden egentlig nødvendigvis at have det sigte, at de ønsker at læse videre. Og så er der jo en grund til det der med, at tvivlen måske melder sig, når studenterfesterne er slut.

Der er også mange af dem, som har svage faglige forudsætninger, som ikke når dertil, at de får huen på hovedet, men falder fra undervejs, fordi de ikke kan leve op til de faglige krav, der stilles. Der er en hel del af de unge, der tager en studentereksamen, som starter på en erhvervsuddannelse inden for et år eller to, efter at de har fået huen i hus. Jeg synes egentlig, at vi skal være ærlige og stille spørgsmålet, om de ikke måske havde været bedre tjent med at få en mere præcis vejledning, en mere præcis faglig beskrivelse af, hvad der stilles af krav på vores ungdomsuddannelser, så de måske en ekstra gang havde overvejet, om de tog det, som kammeraterne gjorde, eller om de egentlig valgte det, de godt selv kunne tænke sig at arbejde med fremover, altså om en erhvervsuddannelse eller en eux, hvor man kombinerer studenterhuen med et svendebrev, måske nærmere havde været vejen.

For der er mange veje at gå, når man som ung er færdig med grundskolen og skal træffe valg om uddannelse og job. Og gymnasiet er bare en af de veje. Vi har vores tre gymnasiale uddannelser, vi har hf, vi har vores erhvervsuddannelser, vi har vores eux-forløb, og vi har også andre veje både til uddannelse og til job. Og den ene vej er ikke bedre end den anden. For mig handler de her lovforslag, vi behandler i dag, og den gymnasieaftale, som vi lavede før sommerferien, også om at tage fat om nældens rod og gøre op med uddannelsessnobberiet. Det handler også om at være ærlig over for de unge om, hvilke faglige krav der stilles på vores forskellige ungdomsuddannelser. Det handler også om at få de unge til at stille sig op, reflektere en ekstra gang over deres valg, overveje, om de vælger det, de selv ønsker, og at det forhåbentlig også dermed får flere unge til at vælge rigtigt første gang.

Kl. 15:34

Det er ikke nogen hemmelighed, at jeg synes, det er nødvendigt at stramme op både på de faglige krav og på kravene til almen dannelse, og at vi sådan set som politikere, som gymnasieinstitution, som uddannelsesinstitutioner bredt set er ærlige, med hensyn til hvad

det er for nogle faglige krav, vi stiller til de unge. Jeg synes i høj grad, at en af de ambitioner, jeg og regeringen havde med gymnasie-reformen, nemlig at gøre valget klarere for de unge og understrege, at de gymnasiale uddannelser blot er en af de veje, der er at gå, og at de gymnasiale uddannelser i høj grad er med henblik på at læse videre, også står klart i den aftale, vi har lavet.

Hvis vi tager følgelovforslagets indførelse af folkeskolens af-gangseksamen, indførelsen af skærpede adgangskrav, så handler det jo ikke om at slå nogen oven i hovedet, som jeg lidt kan høre, at de to partier, der står uden for, mener at vi gør. Så handler det om, at vi sender et klart signal om, at vi skal være bedre til at løfte alle unge, at vi skal have fat på langt flere unge tidligere i uddannelsesforløbet, at vi skal bryde den negative sociale arv. Og det er ikke ved at slække på de faglige krav til vores ungdomsuddannelser, men ved at løfte eleverne fagligt i løbet af deres grundskoletid.

Formålet med folkeskolens afgangseksamen er at signalere meget klart og tydeligt til vores folkeskole, til vores grunduddannelser, at det er deres opgave at løfte *alle* elever – løfte alle elever maksimalt – så de får det bedst mulige grundlag for deres videre liv med uddan-nelse og med job. Samtidig skal vi selvfølgelig også signalere til ele-verne, at den indsats, som de lægger i grundskolen helt frem til prø-veafleggelsen, også er vigtig, i forhold til hvilke muligheder de har fremover.

De skærpede adgangsforudsætninger skal sikre, at de unge, der optages fremover på vores gymnasiale uddannelser, også er parate til at følge undervisningen og til at gennemføre uddannelsen. Med de skærpede krav til uddannelsesparathedsvurderingen med et gennem-snit på mindst 5, hvis man ønsker en htx, hhx eller stx, og på mindst 4 for at få adgang til den 2-årige hf efter 9. klasse, og det, at eleverne skal bekræfte det faglige niveau ved deres afgangseksamen i folke-skolen, bliver vi også meget mere præcise om, hvad der kræves fag-ligt for at tage en gymnasial uddannelse.

Det er en reform, og det er to lovforslag, som vi behandler i dag, hvor vi tager fat om de gymnasiale uddannelser og skaber en mere klar profil for såvel hver af tre retninger som for hf og et stærkere fokus på både fagligheden og den almene dannelse i vores gymnasiale uddannelser. Det er både en reform, hvor vi stiller krav til de unge, men det er også en reform, hvor vi tager dem alvorligt, og hvor vi også tager alvorligt, hvad det er for nogle krav, de vil blive mødt med i deres videre uddannelses- og arbejdsforløb og i deres videre liv. Derfor er det også vigtigt med den her styrkelse af både den bre-de almene dannelse og det faglige kundskabsniveau for eleverne, for vi ser i dag, at der er mange gymnasieelever, som ikke bliver klædt godt nok på til en videregående uddannelse, og som efterfølgende falder fra.

Gymnasiet i dag er også præget af for mange og for overskuelige studieretninger. Det betyder, at der er rigtig mange unge, som egentlig får studenterhuen i hus, måske også med gode karakterer, men som efterfølgende finder ud af, at de mangler lige præcis de fag, de skal bruge for at komme ind på den videregående uddannelse, som de kunne tænke sig. Det, at vi har haft op imod 300 forskellige stu-dieretninger, har også gjort det uoverskueligt for nogle af eleverne at vælge den studieretning, som passer lige præcis til dem, og som pe-ger videre frem mod den uddannelse, som de ønsker.

Derfor synes jeg også, at den klare opbygning og den oprydning, vi har lavet i studieretningerne, sådan set gør det lettere og enklere for eleverne at vælge den studieretning, der åbner døre for dem fremover. Vi sikrer, at alle studieretningerne har et højt fagligt ni-veau – fag på A-niveau og B-niveau – og at studieretningsfagene gi-ver mulighed for et tæt fagligt sammenspil og faglig fordybelse og giver mere plads til den enkeltes eget valg og mere plads til, at fag også har en styrke og en faglighed, selv om de ikke er studieret-ningsfag. Det er noget af det, som jeg egentlig synes har været pro-blemet med den tidligere gymnasie-reform, nemlig at vi lidt fik op-

delt fagene, så nogle fag blev betragtet som vigtigere end andre fag, i stedet for at kigge både på den faglige dybde i det enkelte fag, men også på samspillet mellem dem.

Så skruer vi op for de naturvidenskabelige fag og gør matematik på B-niveau obligatorisk. Vi skruer også op for de sprogstærke ele-ver – dem med tre eller fire sprogfag på A-niveau eller på andre ni-veauer. Det er vigtigt, for vi skal have flere unge, der vælger flere sprog, så ikke kun de unge, der vælger rent sproglige retninger, men også de unge, der vælger andre fagkombinationer, også tilskyndes til at vælge flere sprog.

Med den seneste reform er antallet af elever, der har tre sprogfag eller flere, faldet fra 33 pct. til 4 pct. Det er katastrofalt, når vi ved, at vi lever i en global verden, hvor sprog giver nøglen til fremtiden, hvad enten det handler om, at man rejser selv, om jobsituationen, el-ler det handler om at kunne begå sig i den vide verden.

Kl. 15:39

Derfor synes jeg også, det er vigtigt, at vi med gymnasie-reformen og de to lovforslag, vi behandler i dag, giver mulighed for, at man kan få rabat – hvis man må bruge det udtryk – for sådan set at få nogle mere sprogligt stærkt funderede elever.

Så har vi hf'en. Hf'en er jo den gymnasiale uddannelse i dag, som flest elever falder fra. Det er den gymnasiale uddannelse, hvor fær-rest læser videre bagefter, og hvor de, der læser videre, i mindre grad gennemfører deres studie. Det er en udfordring ved hf i dag. Det ænd-rer ikke på, at hf er en stærk uddannelse, også en stærk mønsterbry-deruddannelse, men skal den fremover være en endnu stærkere møn-sterbryderuddannelse, skal vi sikre, at der ikke er op mod 30 pct., der falder fra undervejs. Så skal vi sikre os, som vi gør det med lovfor-slaget, at vi moderniserer hf'en, målretter den, professionsorienterer den langt mere, og at vi dermed også skaber en tydeligere retning for den fremtidige hf.

Hf får en stærkere faglig profil. Hf målrettes i høj grad de elever, der vil læse videre på professionshøjskolerne eller erhvervsakademi-erne, og hvis man vælger at tage en udvidet fagpakke eller en over-bygning, giver den også adgang til de lange videregående uddannel-ser. Vi får en stærkere faglig tyngde. Vi får en stærkere professions-retning i hf'en, og jeg håber og forventer, at det vil betyde, at denne opgradering til det moderne hf kan være med til at sikre os imod det alt for store frafald, vi har på hf'en i dag, altså at hf-uddannelsen bli-ver en stærkere uddannelse for de unge, der vælger den vej frem-over. Det kan godt være, at man bliver fagligt dygtigere inden for et smallere felt, men hellere det, end at vi har så mange unge, der falder fra undervejs.

Hf'en vil også fortsat være en uddannelse for dem, der af den ene eller den anden grund er kommet sent i gang med en uddannelse, og derfor er det jo også vigtigt, at hf'en både kan løfte de helt unge ele-ver fagligt, men også kan løfte de elever, der måske har været ude på arbejdsmarkedet eller været i andre uddannelsesforløb, før de kom-mer ind på en hf.

De to lovforslag, vi behandler i dag, er en del af en ambitiøs re-form, og jeg synes, det er vigtigt, at vi er ambitiøse på de unges veg-ne. Det er deres fremtid, det handler om, men det er på sin vis også vores alle sammens fremtid, det handler om, for den ballast, vi giver de unge med, er også den ballast, de vil bruge til at forme vores sam-fund.

Jeg glæder mig også rigtig meget til udvalgsbehandlingen og den videre proces. Hvis den er kendetegnet af den samme energi, den samme samarbejdsvilje og det samme engagement, som jeg så under forhandlingerne, så er jeg sikker på, at vi sådan set kan få skabt et rigtig godt afsæt for den kommende gymnasiale uddannelse og re-formen af den og forhåbentlig også sende et klart signal til dem, der skal implementere den og arbejde med den, om, at det her er noget, vi står bag med et bredt flertal i Folketinget, altså at det er noget, vi vil kæmpe for. Vi vil også kæmpe for dem, når der måske skal laves

justeringer og er behov for, at vi kigger på flige og dele af det. For det her handler om at sikre en stærkere gymnasieskole for de elever, der skal i gymnasiet med sigte på at læse videre, så de kan komme ud og tage deres drømmeuddannelse og komme ud på et arbejdsmarked, der stiller krav til dem.

Jeg er sikker på, at vi med lovforslagene i dag giver dem et bedre afsæt og nogle bedre betingelser for at kunne gennemføre en uddannelse, men mest af alt for at kunne leve det liv, tage den uddannelse og få det job, som de drømmer om. Hvad enten det er som murer, sygeplejerske, musiker, læge, finansøkonom eller civilingeniør, er vi blevet mere præcise med hensyn til de faglige krav og mere præcise med hensyn til de forskellige profiler på vores ungdomsuddannelser. Og vi gør op med det uddannelsessnobberi, som har været med til at proppe nogle unge i nogle uddannelsesmæssige kasser, hvor de ikke selv har følt at de har hørt til.

Tak for jeres opbakning undervejs. Jeg glæder mig til det videre samarbejde med Folketingets partier om at få gymnasireformen ud at fungere til gavn for de unge.

Kl. 15:43

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Tak til ministeren. Der er en kort bemærkning fra hr. Jacob Mark, SF.

Kl. 15:43

Jacob Mark (SF):

Tak for det, og tak for en god tale og et godt samarbejde. Det er ikke, fordi jeg vil ødelægge den gode stemning, for jeg er faktisk rigtig glad for den her reform, men som jeg også sagde i min tale, bekymrer de her besparelser, som er lagt over gymnasieskolerne og handelsskolerne, mig. Sidste år valgte regeringen jo at sige, at nu freder vi altså erhvervsskolerne i hvert fald for en stund, og så fjerner vi besparelserne på dem. Argumentet dengang var jo netop, at vi også havde vedtaget en erhvervsuddannelsesreform, som kræver noget, altså det kræver noget at omstille sig, det kræver noget at komme i gang med noget nyt. Det er jo sådan set det samme, vi beder de resterende ungdomsuddannelser om nu.

Så mener ministeren, at der er forskel på den situation, erhvervsuddannelserne stod i, og den situation, som ungdomsuddannelserne står i nu, og mener ministeren ikke, at det vil være hensigtsmæssigt i hvert fald for en stund at fjerne omprioreringsbidraget for gymnasieskolerne og handelsskolerne, så de kan få ro til at implementere den her reform?

Kl. 15:44

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Ministeren.

Kl. 15:44

Ministeren for børn, undervisning og ligestilling (Ellen Trane Nørby):

Det er jo altid rart at have flere penge til at implementere noget for. Jeg var også meget ærlig og klar fra starten om, at sådan ser landets økonomi ikke ud. Det betyder også, at den reform, vi aftalte i fællesskab, er finansieret inden for rammen, også initiativerne til efteruddannelse, som den radikale ordfører spurgte til, hvor vi i fællesskab har afsat over 400 mio. kr. til området.

Der, hvor jeg synes der er en forskel i forhold til erhvervsuddannelserne, er, at erhvervsuddannelserne gennem en lang årrække havde set et dalende elevtal. Vi er altså gået fra en situation, hvor der ikke var en søgning. Derimod har vi på det gymnasiale område at gøre med institutioner, som har haft en meget større søgning af elever gennem de seneste år og også har opbygget en meget solid økonomi, hvis vi kigger på de fleste institutioner. Derfor synes jeg, at man må tale om, at der er en anden soliditet, og det var egentlig også

det, som de rapporter, den tidligere regering havde fået gennemført, viste, nemlig at der også på det gymnasiale område såvel som på uddannelsesområdet generelt et grundlag for at kigge på, om man ikke kunne bruge pengene på en mere hensigtsmæssig måde, altså få dem til at strække lidt længere. Og det er den opgave, man står over for nu.

Kl. 15:45

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Hr. Jacob Mark.

Kl. 15:45

Jacob Mark (SF):

Tak. Hvis det nu viser sig – hvad jeg tror det vil – at den sandsynlige fyring af de her 1.000 lærere rundtomkring på landets gymnasier, betyder, at det simpelt hen er svært at implementere reformen, vi hører, at de er pressede derude, vil man så, ligesom man gjorde på erhvervsuddannelserne, hvor man skåned dem, fordi man sagde, at nu skulle de have tid til at komme i gang, også fra Venstre og regeringens side kunne overveje på samme måde at sige: Nu skal den her gymnasireform have tid til at komme i gang, og derfor skåner vi dem for de her besparelser?

Kl. 15:46

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Ministeren.

Kl. 15:46

Ministeren for børn, undervisning og ligestilling (Ellen Trane Nørby):

Vi har at gøre med en gymnasiesektor, som har nogle meget solide overskud og har haft det igennem en årrække. Selvfølgelig er der geografiske forskelle. Det var også derfor, at vi tog initiativ til i fællesskab sidste efterår at sætte det geografiske grundtilskud op, sådan at vi styrker, understøtter økonomien på nogle af de mindre institutioner. Men jeg synes, at der er en stor forskel til erhvervsuddannelsesområdet, fordi vi har en bred fælles målsætning om, at vi skal op på minimum 25 pct., siden 30 pct. af en ungdomsårgang, der skal tage en erhvervsfaglig uddannelse, hvor vi på det gymnasiale område ikke har oplevet den her elevflugt over en årrække, og det sætter institutionerne i en anden økonomisk situation, selv om det selvfølgelig også nogle steder vil kræve, at man kigger ekstra efter, hvordan man administrativt organiserer sig.

Kl. 15:47

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Tak til ministeren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslagene sendes til Børne- og Undervisningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Kl. 15:47

Meddelelser fra formanden

Fjerde næstformand (Mette Bock):

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 16. november 2016, kl. 13.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der fremgår af Folketingets hjemmeside.

Mødet er hævet. (Kl. 15:47).
